

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrť leta " " " 8.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrť leta " " " 8.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju projekta mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 "
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštna hran. račun št. 24.797. Ogrske poštna
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Gg. volilci za dopolnilno deželnozborsko volitev v Ljubljani!

Volilna dolžnost in ljubezen do našega mesta nas v torek dne 24. septembra zopet kliče na volišče. Apeliramo na razsodnost volilcev, ki naj nas mirno, a zavestno združijo pri volitvi v prepričanju, da je Ljubljana in ž njo vse njeno prebivalstvo od dosežanje svoje politike imela že dovolj škode. Volimo kandidata Slovenske Ljudske Stranke, stranke pozitivnega dela, ki sta

Ivan Kregar,

pasar in hišni posestnik v Ljubljani

in

Dr. Lovro Pogačnik,

deželni komisar v Ljubljani.

Komur je resno za koristiti in za resničen napredek Ljubljane, bo volil kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

Za ljubljansko vodstvo Slovenske Ljudske Stranke:
Dr. Vinko Gregorič.

Današnja številka obsega 18 strani.

Združeni hrvaško-slovenski narod.

Včeraj smo objavili komunikate o sklepih hrvaško-slovenskih voditeljev v Opatiji. Vest o teh sklepih je vzbudila upravičeno pozornost najširše politične javnosti ter iskreno navdušenje med hrvaškim in slovenskim narodom. Ideja, ki se je oživela te dni v Opatiji, je naravnost zgodovinskega pomena. Slovenci in Hrvati nečemo več biti dva naroda, temveč samo eden edinstveni narod v duhu programa blagopokojnega Ante Starčevića in drugih naših narodnih veljakov. **En narod živi od benečanske planjave do romun-**

ske meje in od Drave in Mure doli do turške meje, do Albanije. To je rešilna ideja, ki se je mnogokrat poudarjala od najrazsvetlenejših mož našega naroda, ki se pa žalibog do sedaj ni nikdar oživela. Opatijski dnevi pa so dali tej ideji realno življenje. Može, ki so se tam zbrali in ki uživajo zaupanje celega hrvaško-slovenskega naroda se niso omejevali na zagotovila medsebojne bratske ljubezni in na sklepanje papirnatih resolucij, temveč so si segli v roke za resno, moško delo in ustvarili so takoj skupno slovensko-hrvaško politično organizacijo, ustanovivši **stalen Hrvaško-slovenski Zvezični Odbor, ki naj vodi odslej edinstvene politične posle hrvaško-slovenskega naroda.** To se pravi: odslej se bo delala skupna hrvaško-slovenska realna politika v okviru habsburške monarhije.

LISTEK.

Zadnja služba usmiljenke.

Prednico neke bolnišnice, sedemdesetletno sestro Rufino, ki je štirideset dolgih let služila siromakom in bolnikom, je poklical telefon od skupne večerje. Sedaj se je vrnila smrtnobleda in ginjena. Tresočih rok si je popravljala predpasnik. Ni se zopet vsedla na svoj prostor; sklenjenih rok je stala za svojim stolom. Tudi ostalih pet sester je vstalo in vsaka izmed njih je slutila, da bo prednica povedala nekaj važnega, svečanega. Glas se je tresel prednici, ko je rekla: »Dobimo nevarno bolnega človeka. Nek mož, ki je bil včeraj obsojen vsled pravnostnih zločinov na osem let ječe, si je prerezal žile odvodnice. Zapazilo se je še pravočasno in prineso ga semkaj. Ena izmed sester mora biti ponoči pri njem. Vem, da ste vse do skrajnosti utrujene, in prepustim, da ena izmed vas prevzame prostovoljno to prezasluzno delo.«

Vse sestre so obledele. Koliko groze so vsebovale besede »pravstven zločin« in »samoumor«! To so grehi, ki so njihovemu življenju tako neznani, kakor peklo nebesom. Molčale so in se spogledovale.

Tedaj pa je stopila sestra Katarina Sienska, najmanjša in najnežnejša izmed vseh k prednici in rekla: »Ako dovolite,

gospa prednica, prevzamem jaz postrežbo tega moža.« A prednica je molčala presenečena in neodločna. Saj je vedela, da je sestra Katarina izmed vseh postrežnic najslabotnejša in najnežnejša, ki je šele pred par tedni okrevala od napada njene srčne bolezni.

»Draga sestra, prevzamete težko nalogo, ki človeka razburja in zahteva hladno kri in izkušnost. Bojim se za vas!«

A sestra Katarina odgovori preprosto: »Ne bojim se!« V njej je bilo nekaj, ki je hrepenelo po velikih dejanjih, nekaj, kar je hotelo kvišku po velike, nevidne darove v rokah Najvišjega.

Prednica je premišljevala. Mogoče je sestra Katarina sposobna, kakor nobena druga, streči zakrknjenemu zločincu. Saj ji mora biti vsak dober. Vsak jo mora imeti rad, ker jo je sama dobrotla. Odšla je še trenutek, potem pa je rekla: »V imenu božjem, otrok moj! Bodite pripravljeni.« In prijazen žarek iz njenih oči je blagoslovil malo.

Sestra Katarina Sienska je nehote sklenila roki kakor v zahvalo, in sijaj njenih oči je bil, kakor bi ji bila podarjena največja sreča. Sestra Katarina Sienska je imela eno izmed onih neutrudljivih src, ki bijejo le v prsih svetnikov božjih. Treba je le, da se izpregovori beseda »žrtve«, in že stopijo k altarju, da darujejo.

Sestra je zopet mirno sedela na svojem prostoru in se vprašala: »Kaj sem vendar storila posebnega?« Vse, kar je do-

V četrtek, ko so bila zaključena opatijska posvetovanja, so se razšli zbrani možje z iskrenim vzklikom: **Živela združena velika Hrvaška!** Razširila se je v tem trenutku slovenska domovina daleč preko dosedanjih mej ob obali jadranskega morja in daleč notri v Balkan. In razširila se je hrvaška domovina preko vseh slovenskih dežel gori v koroške hribe in do najsevernejše slovensko-nemške jezikovne meje na Štajerskem.

Dne 20. oktobra pa se snidejo v Ljubljani vsi državni in deželni poslanci Hrvaške Stranke Prava in Slovenske Ljudske Stranke, da slovesno zapečatijo v imenu vesoljnega hrvaško-slovenskega ljudstva pogodbo, ki so jo sklenili veljaki v Opatiji. A predno se še to zgodi, bode, o tem ne dvomimo, ves hrvaško-slovenski narod radostno odobril nerazrušljivo zvezo, ki se je sklenila pretekli četrtek v Opatiji ob obali jadranskega morja, na eni najkрасnejših točk hrvaško-slovenske zemlje.

Ali se slovenska zemlja res krči?

Nekaj let sem prežvekujejo slovenski listi, večinoma liberalni, trditve, da se slovenska zemlja krči, da je Slovencev vedno manj in izračunili so celo letnico, ko bo zadnji Slovenec padel v grob. Ko bi imelo tako javkanje namen, da prežene zaspasnost in mlačnost iz slovenskih vrst in vzbudi krepak odpor proti narodni odredenosti, bi človek to solzavost že se prenesel. Skušnja nas pa uči, da to zdi-hovanje kvarno in pogubno, ne sicer za nas, ki nas puste te večne fraze o »naših grobovih« čisto hladne, pač pa za nezrelo mladino, ki zanaša med njo narodni fatalizem in pesimizem, češ, če vse skupaj nič ne pomaga, pa vtonimo v morju tujinstva! Pravi namen, ki ga ti narodni statistikarji zasledujejo, pa je, prepričati javnost, da je sedanja politika našemu ljudstvu v škodo, ker se ravno vsled nje naš narod krči in se bo moral okleniti zopet liberalnih idej in načel.

Ali število Slovencev res pada? Ta trditev je neresnična. Statistika pravi, da naš narod raste, četudi ne v taki meri, kakor bi naravno pričakovali. Kolikor je sploh mogoče zgodovinsko dognati, je bilo število po naših krajih naseljenih Slovencev silno majhno in redko. Težko, da jih je

bilo nad 100.000. Res, da so prednje čete Slovencev zasedle nekatere doline po Tirolskem, Solnograškem, Gornjekoroškem, Gornje- in Nižnejavstrijskem, ali število teh naseljenecv je bilo tako majhno in neznačajno in te naselbine tako redko sejane, da je bilo čisto izključeno, da bi se mogle pri tako majhni sili sploh obdržati. Že na Kranjskem je bilo sredi 14. stoletja slovensko ljudstvo tako pičlo naseljeno, da so morali oblastniki te zemlje Nemce naseljevati, da so jim zemljo obdelavali. Tako so prišli Nemci na Gorenjsko nad Škofjo Loko in Kočevarji na Dolenjsko, koder so jih ortenburski grofje naselili. Notri od Radoljice pa do Bele peči ni bilo v tistem času sploh nobene naselbine! Če je bilo torej že na Kranjskem njih število tako pičlo, kako je moralo biti šele po omenjenih goratih, neobljudenih in z velikimi gozdovi obraščenih krajih! Število po teh krajih naseljenih Slovencev je moralo šteti samo par tisočev, ki so se morali čisto naravno izgubiti, kakor hitro je prišel kak večji tuj rod med nje. Sledovi teh slovenskih naseljenecv se že izgube sredi 13. stoletja. Od tega časa dalje se je meja slovenske zemlje zaključila, kakor na severu, tako tudi na jugu.

Na severu se jezikovna meja sicer res nekoliko krči vsled naseljevanja nemškega življa na slovenski zemlji in pa vsled sistematičnega zapostavljanja slovenskega ljudstva od strani Nemcev in avstrijske vlade, vendar se ti obmejni Slovenci primeroma še dobro drže. Na Primorskem je pa že od 9. stoletja sem Nadiža meja med slovenskim in laškim elementom. Kar se tiče Istre, je pa pripomniti, da slovanski živeli vedno bolj proti morju prodira. Naša meja je tedaj precej stalna.

Če se nekaj našega ljudstva res izgubi v tujih narodih, so krive tega razmere, v katerih živimo. Razkropljeni po raznih deželah, ne tvorimo skupne politične enote in skupnega narodnega ozemlja, kakor je imajo n. pr. Francozi, Italijani, Srbi in Bolgari. V narodnih državah se narod lažje ohrani kakor v državah, kjer so narodi skupaj pomešani in kjer številnejši manjšega prevladuje. V takih državah se ne dá napraviti kitajskega zidu, in tako je čisto naravno, da živi ljudstvo pomešano in eden na drugega jezikovno vpliva. Kvarno vpliva na ljudstvo tudi izseljevanje, katerega je pa v obilni meri kriva slovenska liberalna politika, ki se ni čisto nič brigala za gospodarski napredek slovenske zemlje in mora ljudstvo zato kruha v tujini iskati.

brani. — Spravili so ga v oddelek težko bolnih. Treba ni bilo sedaj drugega, nego skrbnega varstva, da si ne raztrga obvez. »Sestra, niti trenutka ne smete zaspiti!« opominjal je zdravnik.

Sestra Katarina Sienska je prevzela prostor ob postelji kaznjencev. Može je ležal otrpel iztegnjenih orjaških udov. Obraz je bil kakor obraz mrtličev. Na smrtnobledem licu so se odčrtavali modro-rumeni kolobarji, ki so obrobili vdrtje, zaprte oči; temne zelenkaste sence so se poigravale ob nosu, in ustnice pod razmršenimi rdečkastimi brkami so bile sinjeblede. Može je bil prava podoba težkega človeškega trpljenja in vendar se mu je še sedaj zrcalila na obrazu brutalna surovost, nekaj strašnega, grozečega, nizka strast. Trdno ovite so ležale silne roke tega moža-delavca na odeji. Nočna luč je migljala in svetlikala po njegovem velikem obrazu.

Sestra Katarina je sedela že dve uri ob postelji. Sprva jo je obšla groza, a kmalu je ta izginila. Privadila se je obrazu in ni se več bala. Vedela je samo še, da je to obraz ubogega človeka. Mislila je in mislila. Vse njene misli in čustva so živo delovala. Premišljala je življenje, ki se ji je odkrilo ob vstopu v ta red. Bilo je umirano, zelo strašno. Spominjala se je smrti, zelo strašno. Spominjala se je umirajočih mater, ki so plakale nad svojimi otroci, — otrok, ki so se je oklepali v zadnjih izdihljajih, kakor bi iskali pri njej pomoči. Prihajale so ji na misel dekleta, ki

Liberalni listi pravijo, da datira padanje slovenskega življa od časa, odkar je vzela v roko krmilo slovenske politike Slovenska Ljudska Stranka. To je seveda prebada, da bi človek na to kaj odgovarjal. Slovenska Ljudska Stranka je dobila vlado v roke šele leta 1908., je torej šele štiri leta na krmilu, liberalni listi jo pa delajo odgovorno za padanje slovenskega življa od leta 1880. pa do leta 1910.

Ali naj S. L. S. v par letih vse to popravi, kar je liberalna vlada in kultura v svoji okostenelosti zamudila. Sedanje izseljevanje naših ljudi je samo posledica dolgotrajne lenobe in zaostalosti liberalne vlade na naši zemlji.

Liberalizem, kakoršen je na Kranjskem, je sploh kvaren za naš narod. Mi se borimo proti pijančevanju, slovenski liberalci se iz vsega gibanja norca dela, mi se borimo z mladeniški in dekliskimi organizacijami proti razbrzdanosti med mladino, slovenski liberalci to mladino psuje, mi se borimo za gospodarski in kulturni napredek ljudstva, slovenski liberalci tem ustanovam kredit jemlje, mi zbiramo slovensko ljudstvo v eno politično enoto, slovenski liberalci ščuje enega proti drugemu, mi zidamo slovenske domove, slovenski liberalci se potika po farovski hlevih, mi se borimo za ohranitev verskega čuta v slovenskem ljudstvu, slovenski liberalci širi brezverstvo, mi gojimo čut pravosti, »Slovenski Narod« širi propalost in prešeštvo po svojih umazanih romanah. Mi učimo ljudstvo varčnosti in priprostosti, slovenski liberalci pleše in jemlje denar ljudstvu s svojimi gospodarskimi polomi! In ti ljudje naj naš narod rešujejo?

Krščanska Rusija proti Sokolu.

Najstarejši in najuglednejši rusko-nacionalni slavjanofilski list »Kije v ljanin« je objavil daljši članek o avstrijskih Sokolih, ki je za sokolstvo naravnost uničevalen in ki se glasi:

»Pred 50 leti so ustanovili v Pragi Gregor, Tyrš, Fügner, Turn-Taxis, Čelakovsky in drugi prvega Sokola. To društvo si je stavilo nalogo, da goji dušne in telesne moči naroda. Sokolstvo naj bi osvojilo najširše kroge, zato je bil tudi pristop vsem prost; različna strankarska in verska naziranja naj bi bila izključena. Sokol naj bi ne tvoril le domoljubne združitve, marveč moral bi tudi spoštovati versko prepričanje svojih članov. Prvih 25 let je Sokol tudi upošteval ta načela. Udeleževal se ni le narodnih, marveč tudi verskih prireditev. Sokolski domovi in prapori so se cerkveno blagoslavljal. Kako stališče je zavzemal Sokol nasproti veri in duhovščini, najbolje kaže govor dr. Riegra, ki ga je govoril, ko se je cerkveno blagoslovil sokolski prapor v Hotceboru. Izvajal je: »Krščanski vitezi so smatrali za svojo najplemenitejšo dolžnost, da so častili Boga. Vedno so bili pripravljeni, da darujejo svoje življenje za vero. Naj postanejo tudi Sokoli pravi krščanski vitezi, ki naj branijo resnico in vero!«

A tekoma časa je tudi na Češkem napredoval duh zanikanja pod pretežno napredka. Sokol se ni več udeleževal cerkvenega in verskega življenja, marveč je celo prišel, kar je v ostrem nasprotju z načeli njegovih ustanoviteljev, braniti svojim članom, da izpovedujejo katoliška načela tudi v javnem življenju. To se še prenese, ko bi se Sokol ne udeleževal cerkvenega življenja,

nja, a neznosno je, kar zahteva od svojih članov, ki so katoličani! Sokolstvo preveča protikatoliški, novohusitski duh. A novohusitski duh ni pravi Husov duh, ker je protikrščanski in v Husu časte le njegov zanikalni duh. Framasoni, kakor n. pr. Masaryk, vodijo novo gibanje. Leta 1915. nameravajo slaviti 500 letnico Husove smrti. Liberalci in radikalci nameravajo ob tej slavnosti vsaj 100.000 mladih katolinov pridobiti za odpad. Ta protikrščanski duh se je vlegel tudi v ameriška sokolska društva. Nedavno se je branilo neko ameriško sokolsko odposlaništvo udeležiti se blagoslovljenja sokolskih zastav in je javno proti temu protestiralo.

Prepričani katoličani so pričeli zato ustanavljati lastna društva. Na Češkem, na Moravskem in po jugoslovanskih pokrajinah so se začela zato ustanavljati društva »Orli«, ki ne vzgajajo zgolj telesa, marveč polagajo svojo važnost tudi na versko vzgojo svojih članov. Vseh slovanskih Orlov je danes okoli 12.000. Protikatoliški duh v Sokolu pa je tako napredoval, da so leta 1910. v Pragi sklenili, da ne sme nikdo, ki je član kake katoliške organizacije ali sploh kakega cerkvenega združenja, biti član Sokola. Sicer pa treba le pomisliti, da je načelnik slovanskega sokolstva, dr. Schreiner, svobodomislec.

»Kije v ljanin« ni prvi, ki je na Ruskem opozoril na protikrščanski značaj slovanskega sokolstva; že leta 1911. je petersburški »Kolokol«, eden najvplivnejših listov, poudarjal liberalizem Sokola in izrazil bojazen, da bo Sokol na Ruskem ognjišče proticerkvene in prevratne propagande in je zato svetoval, naj se tudi na Ruskem ustanovi Orel. Češki liberalci in narodni socialci so bili vsled »Kolokolovih« člankov naravnost konsternirani. Zdaj pa »Kije v ljanin« še energičneje konstatuje, da je slovanski Sokol velika protiverška organizacija. »Češko Slovo« je nato odgovorilo s tem, da je svetovalo, naj vsi Sokoli izstopijo iz cerkve, menec, da zadostuje tozadevno povelje načelnikstva in Sokoli bodo tudi že iz discipline odpadli. Kakšen pojem o svobodi!

Izvajanja ruskih nacionalnih listov, ki branijo pravoslavno vero in domoljubne tradicije ruskega naroda proti tujinskemu ruskemu liberalizmu in anarhizmu, so jako pomenljiva. Najprej je s tem za vselej ovrženo tisto hlinavsko zatrjevanje, da je med Slovani o Sokolu le eno mnenje, da je namreč »nestrankarska« organizacija. Slovenci, velik del Čehov, tudi že hrvaška javnost, zdaj pa tudi ruski narodni krogi — vse to je prišlo do prepričanja, da je Sokol ustroj v službi mednarodnega svobodomiselnosti in da je za narodne tradicije nevaren, da je husitska razdiralna organizacija. Drugič se kaže, kako je bil Orel potreben in kako se smemo Slovenci ponašati, da smo ga ustanovili. Krščanski Slovani se bodo začeli zbirati okoli Orla ali pa v okoli kake po idejah enake telovadske mladinske organizacije. Tretjič je prodiranje orlovske misli med vse krščanske slovanske narode porok, da se bo misel o »Zvezi« vse krščanske slovan-

* Pripomniti moramo, da je ideja Orla nastala na Slovenskem in se je tu tudi Orel najprej ustanovil.

ske mladine lahko kmalu uresničila. Kakor čujemo, so se že storili resni koraki v to svrhu.

Krščanski Slovani, ki jim je za vekovne ideale slovanstva, za ohranitev vere in krščanskega domoljublja, bodo kmalu zjedineni korakali pod praporom Orla.

Tedenski pregled.

Evhariistične procesije na Dunaju se je udeležilo do 200.000 oseb; cesar in cesarica rodina, kakor ves dvor so se kljub slabemu vremenu udeležili procesije. V procesiji je bilo najvišje avstrijsko in inozemsko plemstvo, vladni člani, deželni načelniki, poslanci itd., itd. Kljub velikanski množici se je pripetilo le krog 70 malenkostnih nezgod; težki slučaji so bili samo trije: tirolskega 70letnega priporja Grisea je zadela kap, nekemu tirolskemu gostilničarju in 64letni uradniški soprog Stranišak iz Maribora se je pa zmedlo. Slovenci so se vsi zdravi in veseli vrnili domov. — V ogrskem državnem zboru, ki se je sešel 17. t. m., je opozicija uprizorila velikanske skandale. Predsednik Tisza je nato poklical močne policijske čete, ki so poslane opozicije s silo iztirale, oziroma iznosile iz zbornice. Pri tem je policist Polyak odpovedal pokorščino, češ, da se poslane ne dotakne. Nato je večina rešila dnevi red. Tudi v seji naslednj dan so se vršili silni spopadi. Nek poslanec opusje trgovskega ministra Bečtya, ki mu odgovori s krepko zausnico; nato navale na ministra drugi poslanci opozicije in ga oklofufajo. Ko stopi v zbornico policija, se opozicija umakne, nakar vladna večina izvrši volitve v delegacijo; za delegate so izvoljeni sami vladni pristaši. 30 opozicijskih poslancev je večina izključila iz zbornice, 15 pa iz 15 sej. Zbornica je odgodena do 20. oktobra. Zvečer so se v Budimpešti vršile velike demonstracije za splošno volilno pravico ter je bilo ob spopadih s policijo ranjenih mnogo oseb. Za policijskega stražnika Polyaka, ki je zaradi nepokorščine v preiskovalnem zaporu, so nabrali že 20.000 kron, ki so jih izročili njegovi ženi. Opozicijski poslanec grof Karoly mu je vrhutega zagotovil dobro službo na svojem posestvu. — Cesarjeva vnukinja nadvojvodinja Elizabeta Franciška, hčerka nadvojvodinje Marije Valerije in nadvojvode Franca Salvatorja, se je 19. t. m. poročila z grofom Jurijem Waldburgom. — Spomenik cesarici Elizabeti odkrijejo v Trstu meseca novembra letos. — Slovenski Orli so pri evhariistični procesiji na Dunaju s svojim krasnim nastopom vzbudili med tujci in domačini veliko pozornost; tudi naše ženske v narodnih nošah so žele splošno občudovanje. — Začasne občane občine Stari trg pri Poljanah so izvolili: deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, deželni odbornik dr. Lampe in poslanec prof. Jarc. — Volitvi imenik kranjskega veleposvesta, ki je pripravljen za nadomestno volitev 28. t. m., izkazuje le še 76 volilnih upravičencev. — Vseurki na kranjskih realnih se bo odšel vrtil po dve uri na teden. — Slomškove cerkvene slovesnosti se bodo 29. t. m. vsled odredbe knezoškofa dr. Napotnika vršile po vsej lavantinski škofiji. — Bisereno mašo obhaja 20. t. m. vpokojeni župnik preč. g. Mat. Šinko v Središču na Štajerskem. — Pravico javnosti je dobila dekliska trgovska šola v Celju. — Pri občinskih volitvah v Gradcu so v III. razredu zmagali socialni demokrati in dobili vseh 16 odbornikov. — Umrli so: v Gorici Stefan Križnič, vpok. ravnatelj ženskega učiteljskega; v Krnici Helena Poklukar, sestra bivšega kranjskega deželnega glavarja; na volavskem gradu graščak Karol Rudež, star 40 let; v Kostrelnici pri Litiji gostilničar Anton Lovše; v Celovcu mesarski mojster Albin Rospotnik. — Po nesreči je do smrti ustrelil Jožef Logar v Horjulu načelnika lovskega društva Janeza Vrhovca. — Potres je dne 15. t. m. zopet obiskal carigradsko obrežje in porušil mnogo kraljev. Ljudstvo je brez strehe; 3 osebe so bile ubite, mnogo pa ranjenih. Vseled vednih potresov obstoja nevarnost, da se poruši prekrasna Aja Sofija v Carigradu, ki se je že precej nagnila. — V severoameriških Združenih državah je sedaj 20.473.684 za vojsko sposobnih moških, ki jih sme država v potrebi vpoklicati k armadi. — Volkovi so blizu Orsove na Ogrskem na pašnikih raztrgali mnogo ovac in enega pastirja; zveri je iz gozdov prignalo slabo mrzlo vreme. — Kuga razsaja med prebivalci ob uralski železnici. — V torek se vrši v Ljubljani dopolnilna ožja volitev v deželni zbor. Kandidata S. L. S. priobčujemo na uvodnem mestu. Liberalci kandidirajo prof. Reiserja in Adolfa Ribnikarja. Nemci dr. Egerja in ravnatelja Pammerja, socialni demokrati Bartla in Etbin Kristana.

Godovi prihodnjega tedna.

- 22. nedelja, 17. pobjek: Marija 7 žalosti
- 23. ponedeljek: Tekla, dev.
- 24. torek: Mar. D. reš. vj. Gerard.
- 25. sredo: Kleofa, Firmin.

26. četrtek: Ciprijan in Justina.
27. petek: Kozma in Damijan.
28. sobota: Vavlar, kralj.

Trziške novice.

t »Sveta Evharistija«. Jutri, dne 22. t. m., točno ob pol osmih zvečer bo v društvenih prostorih skioptično predavanje o »sveti Evharistiji«, katero bodo pojasnjevale izredno lepe slike, nanašajoče se na sv. Rešnje Telo. Tiste slike, ki so jih gledali udeleženci evharističnega kongresa na Dunaju in so vsem zelo ugajale. Ker so slike precej drage, se je morala vstopnina to pot nekoliko višje določiti, in sicer bodo: Sedeži po 50 vin., stojišča pa po 30 vin. za odrasle, za otroke pa po 10 vin.

t Zapor. Frid. Blank, o katerem smo danes teden poročali, je dobil za svoje nepoštenje šest tednov zapor.

Jesenške novice.

j Utopljenec. Dne 14. t. m. so v savski strugi na Hrušici našli moškega neznanega utopljenca, ki je moral v vodi ležati okrog enega meseca. Dognalo se je, da je ponesrečenec Matija Kogovšek, oženjen drvar iz Podkorena. Enega sina, ki je šel obenem z očetom od doma, tudi pogrešajo že en mesec. Bržkone je tudi on ponesrečil.

j Liberalci so se zopet enkrat v »Narodu« oglasili zaradi slovenske šole na Jesenicah. Saj pa v tem obstoja tudi vse delo liberalcev za prepotrebno novo šolo. Sedaj so prišli do velemodrega zaključka, da »klerikalni samoglavneži od leta do leta zavlačujejo šolsko vprašanje na Jesenicah«. Pa so bili vendar le klerikalci tisti, ki so od liberalcev zavoženo šolsko vprašanje spravili v pravi tir, tako da je od deželnega šolskega sveta že potrjena šola, kakršno hočejo imeti klerikalci, in potrebuje sklep le še potrdila od deželnega odbora. Zavlačevali pa so to šolsko vprašanje le liberalci s svojimi protesti, ki so jih podpisovali v družbi z različnimi Maricami, Minkami in Nežami. Tako je, g. Pongratz, pa prav nič drugače!

j Na rajnega Jožela Vovka so se tudi spravili »Narodovci« in pišejo o njem: »Bil je svojčas naš pristaš, pri zadnjih volitvah se je pa popolnoma udal znanemu Skubicu. Če je to res, potem so mu liberalci s temi besedami postavili najlepši spomenik. Čudimo se, da so še tega zmožni.

j Strokovno društvo delavstva K. S. D. na Savi vabi vse prijatelje delavstva na veselico, združeno s tombolo in srečolovom, katero priredi v nedeljo, dne 29. septembra t. l. na dvorišču konsumnega društva. Pričetek ob 3. uri popoldne, ob 5. uri tombola. Pri veselici svira slavni godbeni odsek Katoliškega delavskega društva. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v prostorih Delavskega Doma. Ker je čisti dobiček namenjen v podporo bolnikom, se prosi za dobitke, kateri se bodo, kakor druga darila hvaležno sprejeli. Prosi se tudi za obilno udeležbo. — Odbor.

j Katoliško delavsko društvo na Jesenicah vabi vltudno k predstavi, katero priredi v Delavskem domu v nedeljo, dne 22. septembra točno ob 8. uri zvečer. »Divji loveci«, narodni igrokaz s petjem v starih dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. Pri igri sodeluje društveni orkester. Po igri prosta zabava. Začetek predstave točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži I. do IV. vrste 1 K., od V. do VII. vrste 80 vin., od VIII. vrste dalje 60 vin. Stojišča 30 vin. — Vstopnice se dobe pri blagajni zadnjo uro pred začetkom predstave.

so se pokorile vsled lastnih in tujih grehov; posli in delavci, ki so trpeli vsled grozljivih opeklin, so izdihili tu svojo dušo, ne da bi se jim moglo olajšati njih muke. Življenje je zapuščalo tu v bolnišnici vso svojo grozo, a še nikdar ni prišel semkaj človek, kakor je ta kaznjene, kateremu se je zagnusilo lastno življenje.

Sestra Katarina je bila s svojim bolnikom popolnoma sama. Strah jo je bilo. Kaj, če bi mož v svojih grehah in svoji trdovratnosti umrl?! A smehljala se je. — To ne sme biti njena skrb. Tudi ta zločinec je v rokah božjih. In vendar, ali bi ne bila nadzemska tolažba, če bi se vzbudilo vsaj iskro dobrega v tem zakrknjenem srcu.

Smrtna tišina je vladala v sobi. Sence trpljenja in stiske umrlih so plavale nad praznimi posteljami kot strašni fantomi; neslišno stokanje je ostalo v zraku. V vsaki teh postelj so umirali ljudje grozljivih bolečin. Temni spomini so obhajali sestro.

Planila je kvišku in hitela k velikemu oknu, odkoder se je videlo v bolnišniško kapelo. Odprla je okno in hladen zrak jo je objel. — Pred tabernakljem je gorela večna luč. Tam je bival njen Tolažnik, ki ji je dajal moč.

Zdelo se ji je, da jo gleda od tamkaj usmiljen, mil obraz. »Glej, prišel sem iskat izgubljenost!«

Sklenila je roke.

»Pri Tebi je odrešenje in veliko usmiljenje.«

Proti polnoči se je ranjeni mož zavedel. Odprl je trepalnice in gledal zmeden okoli sebe. Na njegovih licih sta žarela dva rdeča kroga; pričela ga je tresti mrzlica. Sestra se je sklonila nad njim in mu vlila v usta lajšajoče zdravilo. Spil je hitro hladne kapljice. Nato se je začel zavedati svojega položaja. »Mislil sem, da sem že vendar mrtev,« je izpregovoril nevoljno; »zakaj me niste pustili umreti? Vsega sem že sit.« Jezno je pogledal sestro. »Vi mi ne delate dobrote!« je mrmral.

»Jaz nisem kriva,« je rekla sestra Katarina. »Poslali so me semkaj in sedaj moram skrbeti za vas in vas čuvati. Jaz sem za vaše življenje odgovorna. Vi ste sedaj kot da bi bili moj otrok. Ne smete se premikati! Odgovornost imam jaz!«

»Otrok,« se je smejal bolnik, »lep otrok, — o sestra, vi ste še mladi in neumni!« Njegovi široki zobje so se svetili kot zobje kake zveri.

»Že mogoče,« je odvrnila sestra Katarina, ki bi se skoro bala tega grdega obraza. Toda mož je bil že zopet brez zavesti in videla je zopet samo trpljenje in bedo — in bojazen je izgnila. Čez uro se je zopet zavedel, a ves ta čas je Katarina molila zanj. Njen obraz je bil bel kot sneg, njene oči so se svetile nanj kot dve zvezdi, njene telesne moči pa so bile skoro izčrpane. Videl je to in ni videl, toda njena blizina je bila vendar dobrota. Imel je

samo željo, da bi strgal proč obvezo, toda tega ni storil. Sestra mu je prepovedala; njena volja je imela skrivnostno moč nad njim, njeno oko ga je sililo k miru, bil je res kot otrok — toda obup in besnost sta vendar končno izbruhnili na dan.

»Rad bi vedel, zakaj hočete, da ostanem pri življenju — tak človek kot jaz — onečaščevalc žensk —« je izbruhnilo nenadoma proti nji. Besede so udarjale kot vroč, nečist plamen iz njegovih ust, toda sestra Katarina ni izpremenila niti poteze na obrazu. »Vsi živimo zato, da postanemo boljši ljudje,« je rekla mirno; »kdor pa zametuje življenje, se ne more pokoriti in poboljšati. Jaz pa moram braniti, da ne boste večno pogubljeni.«

»V kaznilnici se pokoriti in se poboljšati! Vi poznate slabo kaznilnico, sestra! Ravnotako lahko bi se šlo v pekli! Zadnja drobtinica dobrega se v njej izgubi.«

»Bog je povsod — tudi v kaznilnici. Treba ga je le poiskati.«

»Ah, kaj je taka sestra, ki pozna le nebesa!«

In zopet se je onesvestil. Sestri Katarini pa se je sedaj zdelo, kot da se vrtil bolniška soba v divjem vrtincu okoli nje; čutila se je bolna, bolna do smrti. Silila se je, da bi vzdržala. Še nikdar se ni umaknila z odkazanega ji mesta in se tudi danes ne bo. Danes, ko je treba dobiti zmago! In udala se je v božjo voljo in ostala.

Medtem pa je ranjenec zasnal.

Sanjal je, da hoče odtrgati obvezo, da ga pa sestra s svojimi malimi, belimi in slabimi rokami krepko drži za njegove roke, vsled česar ne more odtrgati obveze. Da, nazadnje sploh ni več hotel. Čutil je, da je sestra močnejša kot on, mnogo močnejša, in slišal, kako je zanj molila: »Ohranili smo ga pri življenju. Gospod Bog, napravi sedaj boljšega človeka iz njega, pomagaj mu, reši ga!«

Ko so zjutraj zasijali prvi rdeči žarki v sobo, ko so začeli pozvanjati zvonovi v cerkvi, se je zbudil bolnik in njegove oči so iskale postrežnico.

Bela kot prt in tiho je sedela Katarina na svojem stolu, obsevana od jutranje luči. V tem trenutku je vstopila prednica in se sklonila nad sestro, ki se ni ganila. Prijela jo je za roke — a bile so mrzle in trde. — — — Odpoklical jo je Bog. Prednica je molče pokleknila. Poln strahu je strmel bolnik vanjo.

»To je dobra sestra. Zelo dobro je čula nad menoj. Ali je bolna?«

Prednica se je dvignila in rekla svedčane: »Mož, molite! Sestra Katarina Sienška je v tej noči umrla za vas!«

In kaznjene je molil. — — — Prvič je jokalo njegovo srce za žensko. Preživel je sestro le za nekaj dni. Mogoče mu je izprosila smrt. Obveze ni več strgal raz sebe, — umrl je spokorno.

Socialno zavarovanje.

Dr. Krek.

Dunaj, 20. septembra 1912.

Sedimo. Dne 17. t. m. nas je, člane socialno-zavarovalnega pododseka sklical načelnik Buzek, in zdaj pojde ta reč naprej do otvoritve državnega zbora in dalje. Če sploh pojde. Dela je obilo. Kratka uradna poročila, ki beležijo sklepe, ne pokažejo niti zdaleč, kako se dela. Zde se mi pa ta poročila za uspešno nadaljevanje neprimerno večje vrednosti, nego enostranska poročila v raznih listih, ki v njih zastopniki posamnih strank na dolgo in široko opisujejo lastne, velikokrat precej vodene in nepotrebne govore, s katerimi svoje pristaje le še bolj utrjujejo v enostranskih zahtevah. Socialnodemokratsko glasilo se v tem posebno odlikuje, pa tudi razni pokrajinski listi dežajo le prevečkrat reklamo za svojega poslanca ne glede na to, ali bo imel socialno-zavarovalni načrt kaj haska, ali škode od tega. Moja sodba, ki jo potrjuje precejšnja izkušnja, slove tako-le: Pri odsekih, zlasti pa pri pododsekih posvetovanjih je kakor pri kuhi. Ne more koristiti niti kuharicam, niti obedu, če bi se vsako posamno trenutje pripravljalo in kuhanja obeda razbobnalo v javnost in kritikovalo z reklamnimi nameni. Kdo more ob takih razmerah mirno in z veseljem kuhati in kdo more po takih dogodkih s slastjo sesti k obedu?

Socialno zavarovanje je pa v tem oziru nekaj prav posebnega. Tako globoko sega v gospodarsko življenje, da ga ni nikogar, ki bi mu bilo vseeno, kako se reši. Če nima družega, ga pa mora zanimati vsaj pokritje ogromnih stroškov, ki padejo z njim na državo. Zato je pa tudi jasno, da se zakon, ki to določa, ne da izsiliti proti volji kake količkej pomenljivejšje stranke. Treba je torej vednih kompromisov. Iz tega pa sledi, da nihče, kdor vidi samo svoje strankarsko stališče, ne bo popolnoma zadovoljen.

Stara je izkušnja, da javnost splošno ob pričetku kakih novih naprav začetkom zavre, in da dobe črnogledi kritiki prvo besedo in tudi najprej posluh. Zato je treba vedno dlje časa, preden se valovi poležejo. Tako-le gre: Brž, ko se pokaže kaj novega, nastopijo kritični vedeži. V potu svojega obraza se vsak izmed njih trudi, kako bi se dalo dobiti kaj peg, pomanjkljivosti, zmot. To se mu seveda zmeraj posreči, pa se namaškara z bojnimi znamenji in suče svoj tomahavk, da vse vprek leti. Dandanes se da vse strankarsko izrabiti in ob takem boju ni prav nič čuda, da se mirni državljani dvignejo in se kmalu dajo navdihniti z ravno takim bojnim duhom. Zagrmje, zaklinjajo se v velikem razburjenju. Zarečenega kruha se sicer največ pojé, in kogar to doleti, ga je sram, toda vse bridke izkušnje nič ne pomagajo: zlasti v političnih rečeh tako nevarno zaklinjanje je in ostane na dnevnem redu. Pamet menda nima prav mnogo opraviti s tem. Taka zaklinjanja so večalimanj fiziološki procesi, ki se sami po sebi končajo, ko se pomirijo živci in v red spravi krvni obtok. Ali naj navajam za zgled službeno pragmatiko, ali naše električne centrale? Menda ni treba, Ker se zgledi v tem oziru sami ponujajo v nepregledni množini.

Pri socialnem zavarovanju je pa še nekaj posebnega. Občutek, da bi bilo zanj treba plačevati, je močnejši, jasnejši, nego da se bo tudi precej dobilo. Ta drugi občutek nastopi še-le tedaj, ko se bo

to tudi res zgodilo. Zato pa stoji, da se delo za socialno zavarovanje splošno ne da izrabljati v strankarske namene. Nobena stranka in nobena oseba, ki dela zanj, ne bo na dobičku. Ko premine nekaj let in ko se vse ustali, potem bo seveda sodba ugodna in ljudje se niti ne bodo zavedali, kako je bilo nasprotje mogoče. Iz tega pa sledi, da morajo stranke, ki hočejo res socialno zavarovanje, opustiti vsako demagogijo, vsak strankarski napad, ker sicer je vsa reč v veliki nevarnosti. Ne smemo namreč prezreti, da imamo vendarle precej načelnih nasprotnikov proti temu velikemu delu, in sicer močnih po svojem denarnem vplivu, obenem pa nevarnih, ker se navidezno štejejo med prijatelje takega zavarovanja.

Po zadnjih državnoborskih volitvah smo na slabšem, nego smo bili. Med Poljaki je izgubila vpliv narodno-demokratska stranka, ki je za zavarovanje, in je prišla na vrh ljudska stranka, ki se je vsaj deloma tudi iz agitatoričnih razlogov proti narodnim demokratom zarila v hudo nasprotstvo in zaklela proti načrtu, češ da pomenja uničenje kmečkega stanu, ki teh bremen ne zmore, — kar je tudi nam iz blagohotne agitacije naših liberalcev proti naši stranki zelo dobro znano. Saj je bila pri nas ta vihra tako močna, da se naša stranka sploh še ni izrekla za zavarovanje. Moje stališče je seveda neomajno in ponavljam, da mi niti na misel ne pride meriti delo za socialno zavarovanje z možnostjo izgubiti mandat. To drugo ne igra zame nobene vloge pri tem, po moji sodbi, za kmečki in delavski stan nujnem boju.

Zastopnikom poljske ljudske stranke so se pridružili tudi konservativci. Ta reč ima važne posledice: V pododseku glasujeta poljski ludowice in konservativci za vsak predlog, ki bi mogel vreči celi zakon. Socialni demokrati imajo takih predlogov obilo. Prej, dokler niso bili Poljaki v večini na nasprotnem stališču, niso bili taki njihovi predlogi nevarni. Socialni demokratje so jih predlagali v zavesti, da jih bo večina odklonila. Zdaj je drugače. Pri prav važnih določbah imamo en glas večine. Če se količkej zmede, da koga zmanjka, ali da se kdo vsede na lim, pa je vse v nevarnosti.

Vseh paragrafov je 362. Dozdaj smo jih obdelali 19; porabili smo zanje gotovo nad 50 ur. Kako hitro se taka reč zmeša, naj pokaže ta-le zgled: Dr. Winter, češki socialni demokrat, je predlagal, naj se vsi državljani, ki imajo kak pridobitni posel, zavarujejo za bolezen in proti nezgodam, torej vsi delavci, kmetje, obrtniki, trgovci, bankirji, tudi Taussig in Rothschild. En poslanec ni premislil, kaj to pomenja, pa je glasoval s Poljaki, katerim se je pridružil tudi Rusin, za ta predlog. Dobil je en glas večine in treba je bilo precejšnjega napora in dokaj časa se je izgubilo, da se je to popravilo. Jasno je, da taka določba uniči ves zakon, ker bi mu gosposka zbornica nikoli ne pritrdila in bi ga cesar ne potrdil.

Že meseca junija sem poudarjal v odseku, kar se je kasneje tudi že od drugih strani pisalo in govorilo: Zdaj ali nikoli! Naše gospodarsko življenje se znatno dviga; konjunktura gre odločno kvišku. Taka doba je sposobna za velika dela. Ob času gospodarske depresije ni misliti na to. Zavedati se moramo te resne reči. Kaj bo, ne vem. To pa lahko rečem, da če pade socialno zavarovanje, ne bo moja krivda.

NOVA MINISTRA.

Danes objavlja uradna »Wiener Zeitung« cesarjevo lastnoročno pismo, ki imenuje za trgovinskega ministra dr. Schusterja, za poljedelskega pa senatnega predsednika Franca Zenkerja. Dosedanjemu trgovinskemu ministru Rösslerju, ki je vsled bolezni odstopil, je cesar pisal zelo ljubeznjivo pismo in ga povzdignil v baronski stan. Novi trgovinski minister dr. Schuster pl. Bonnot je bil rojen leta 1855. V državno službo je vstopil leta 1877, l. 1882. so ga pridelili trgovinskemu ministertvu, leta 1905. je bil imenovan za ravnatelja pošne hranilnice, kot tak je dobil leta 1910. naslov guverner. Dr. Schuster je bil leta 1911. imenovan za tajnega svetnika. Novi poljedelski minister Fran Zenker je bil rojen l. 1856. v Kocovu na Češkem. Pravosodje je študiral v Pragi in se je udeležil kot rezervni častnik okupacije v Bosni. Zenker je vstopil po vojski v sodno službo na Češkem, leta 1884. so ga pozvali v justično ministertvo, kjer je ostal 12 let; leta 1896. je postal dvorni svetnik upravnega sodišča, leta 1906. je dobil naslov senatni predsednik, l. 1908. je postal pravi senatni predsednik. Trdijo, da se na kmečke zadeve zelo dobro razume.

ZASEDANJE DEŽELNIH ZBOROV.

»Wiener Zeitung« objavlja cesarjev patent, po katerem sta sklicana koroški in šlezijski deželni zbor dne 24. t. m.; nižjeavstrijski 25., predarelski deželni zbor pa 30. septembra.

VSTAJA ZAMORCEV V BELGIJSKI KONGO-DRŽAVI.

V Katengo-ozemlju države Kongo so se uprli Badioko - zamorci, ki so usmrtili pošnega ravnatelja in več evropskih uradnikov. Vstaši so napadli tudi zamorski vojaški oddelek in so vojake usmrtili. Vlada je sklenila odpustiti proti vstašem, ki so vdrli tudi v portugalsko ozemlje v Kongu, močno ekspedicijo.

Novice s Hrvaškega.

h Podružnica »Hrvatske Narodne Straže« (ki ima iste cilje kakor pri nas »Slovenska Straža«) v Bjelovaru ima dne 22. t. m. svojo prvo glavno skupščino. Podružnica ima sedaj nad 300 članov, ki plačajo letno 2000 K članarine.

h Hrvaška »Seljačka tiskarna« se iz Zagreba preseli v Dugoselo, ker prebiva tamkaj večina njenih delničarjev in porokov.

h Za tujski promet v Zagrebu. Ravnateljstvo zagrebske električne cestne železnice je izjavilo društvu za tujski promet, da je pripravljeno izdati vozne listke po 60 vinarjev, za kateri znesek bi se tuje lahko peljal po vseh progah tramvaja in si tako v kratkem času ogledal mesto. Večje družbe si v to svrhu lahko najamejo poseben voz za ceno 24 kron.

h Lahen potres so 19. t. m. čutili v Zagrebu in okolici, izhodišče potresa je bilo ob Dravi vzhodno od Koprivnice.

h Po nesreči ustreljen orožnik Slovenec. V Molatu (Dalmacija) je pri vajah orožnik Wöll, misleč da ima v puški samo prazne patrone, pomeril na tovariša Slovenca Glaviča in sprožil. Poln naboj je Glaviča zadel v čelo, da se je takoj mrtev zgrudil.

h Hrvaška in italijanska gimnazija v Zadru. Na hrvaško gimnazijo v Zadru se je letos vpisalo 112 učencev, na italijansko pa 35, med temi večina takih, ki jih hrvaška vsled pomanjkanja prostora ni mogla sprejeti.

Žetev na Hrvaškem. Po uradnih podatkih so letos na Hrvaškem pridelali: 4.043.000 m. stotov pšenice, za 580.796 m. st. več nego lani; 930.501 m. st. rži, za 79.542 m. st. manj nego lani; 613.066 m. st. ječmena, za 71.887 m. st. manj nego lani; 903.574 m. st. ovsa, za 32.443 m. st. manj nego lani.

Za razširjenje delavskega sanatorija za bolne na plućih. »Brestovca« na Sljemenu pri Zagrebu, je grof Kulmer zopet daroval izdaten kos zemljišča, kakor je tudi že preje podaril vse ostalo zemljišče, na katerem stoji sanatorij. V hvaležni spomin se v kratkem v sanatoriji postavi doprsni kip velikodušnega darovalca.

Veliki roji mušic so se po zadnji poplavi Save pojavili v Zagrebu iz zamočvirjene okolice. V ljudstvu živi mnenje, da so množice mušic znamenje bodočega stalnega lepega vremena.

Gospodarstvo.

— O poljskih pridelkih na Kranjskem priobčuje tajnik kranjske c. kr. kmetijske družbe g. Fr. Štupar v »Slov. Trgovskem Vestniku« spis, iz katerega posnemamo sledeči pregled za vso deželo, označujoč površino polja, določeno vsakemu pridelku posebej, in primerjalno število v odstotkih (absolutna in relativna števila). Leta 1911. je bilo na Kranjskem določenih za pšenico 26.507 ha (17'97%), piro 901 ha (0'61%), rž 12.719 ha (8'62%), ječmen 9808 ha (6'65%), oves 12.569 ha (8'52%), turščico 12.546 ha (8'50%), soržico 966 ha (0'65%), ajdo (prašno) 1045 ha (0'71%), proso 5319 ha (3'60%), sočivje 7741 ha (5'25%), lan 502 ha (0'34%), konoplja 67 ha (0'05%), krompir 21962 ha (14'88%), peso 3511 ha (2'38%), korenje (1. pridelek) 3046 ha (2'06%), zelje 2944 ha (2%), buče 696 ha (0'47%), zelenjad 644 ha (0'44%), detelje 21.753 ha (14'74%), krmske zmesi 1737 ha (1'18%), ornice, počivajoče 557 ha (0'38%); skupaj 147.540 ha (100%). Razen teh glavnih (prvih) pridelkov se na Kranjskem pridelujejo tudi strniščni pridelki. Teh je bilo: ajde 17.549 ha (11'89%), repe in korenja 15.810 ha (10'72%), zelja 93 ha (0'06%), detelje (strnišča) 8324 ha (5'64%).

— Deželni odbor vojvodine Kranjske priredi v Loškem potoku v soboto, dne 28. t. m. in v nedeljo, dne 29. t. m. v prostorih društvenega doma kmetijski poučni tečaj s sledečimi predavanji: 1. V soboto, dne 28. t. m., predavata po dokončanem premovanju goveje živine ob 2. uri popoldne deželni mlekarški in živinorejski nadzornik Rado Legvart o govedoreji, ob pol 4. uri popoldne deželni veterinar živinozdravnik Franc Černe o ravnanju z bolno živino. — 2. V nedeljo, dne 29. t. m. predavata ob 8. uri jutraj po prvi sv. maši dež. strokovni učitelj na kmetijski šoli n. Grmu Ant. Planinšek o gnojenju in obdelovanju travnikov ter ob pol 3. uri popoldne po litanijah ravnatelj dež. kmetijske šole n. Grmu Viljem Rohrman o mlekarstvu in pračioreji.

Cene grozdja v Istri. Kvantiteta grozdja v Istri je proračunjena, da bo večja od lani. Kvaliteti, pa tudi kvantiteti mnogo škoduje deževno in mrzlo



Pred kurjavaškim shodam.

Glih svinsk kremenatelo sm uberu u nedela pupoune dol u Kuri vas pr Češnuvari u štari, ke je stopu On noter:

»O, Buh jh žiu, gespud žep — — — čm rečt: gespud raunatel! Kua je pa nh enkat zanesl dol h nam u Kurja vas? Punavad hodja mende sam bl pu ta nobl štarijah, pu takeh, ke prneseja usakmu percjone kar pu eneh deset talarju zraven, ne pa kokr tlela, ke mejčken manka, de na prnese kelnarca svinsk kremenatelo kar u rok. A špekuleraja murde na berta, de b ga zavvala? No, pa ga dejma, jm um pa še jest pumagu; zdela se m je glih mal jezek udvezu.«

»Dons na uma. Mi nč zavarval, Pepe! Dons je nedela in ub nedeleh ma člouk rad mir.«

»Kua jh je pa pol prnesl u naš konc?«

»Oho, namest de b jest tebe prašu, kua je tebe prnesl dons h Češnuvari, ke mama leberalci vuliun shod; pa še ti mene sprašuješ. Lejte s no! Tu se pa že use jejna!«

»O perdon! Kdu je pa vedu, de je dons tlela kašn shod! Sej nubenga čluveka tle ni! Zadnč, ke je biu u Draulah pr svetmo Roke shod, sa ble use štarije ud šišenske šrange pa gor du Šentvida use pouhne. Pa »bobe« sma dubl u Draulah; tle pa nč!«

»Pepe, ti dons use narobe zastopeš! U Draulah je biu zadnč cerkven shod, žegnajne, dons je pa tle vuliun shod, leberaln vuliun shod. A s zastopu!«

»A, tku! Zatu je tku pouhn praznga!«

»Čak, uja že lde pršli; zdej še nahter kosja, nahter se pu kusil mal dol uležeja, nahter greja pa tud še preh mal u kavarna.«

»A »bobe« se dons tud na u tle nč dubl?«

»Bobu? Bobu že ne! Na našeh shodeh se na dubi nekol nč bobu, pač pa bunke. No pa tud bunke na dubi usak, ampak sam tak, ke znam na držēja — — —«

»In pa tak, ke jh držēja — —. Prmej lau! Men nej puskus dat edn bunka, ga kar u zemla zabijem.«

»Nč se na jez, Pepe; tebe se na u nubedn duteknou — —«

»Kdu se me pa če duteknt? Sej nubenga ni!«

»Sej praum: pučak, uja že pršli; zdej je še mal prezgudi! Gespud Rajsar u prou gvišn pršou, zatu ke u guvuru.«

»Kuku pa je tu, de sa uni tku zgudn? Učaseh sa hudil h takem pređitvam zmeri bl na ta kasna, tku, de sa bli že usi lde zbran.«

»Tu je blu učaseh! Zdej udkar sm u pulitičnem penzjone, k m nč na nese, zdej pa nimam neker več ubstanka. Kojni, moj kojni, ke sa dirjal ket veter, sa m bli prepučasen; kupu sm s autumubil in švigu sm iz nim sm pa ke, kokr strela božja. Pu dvakat u enmo dneve sem biu u Cerklah pa spet u Iblan. In švigu sm tulk časa, de se m je autumubil pulomu. Zdej sm pa kokr prpečaten tle. Nekamer se na vem djat, zatu m je ratal douhčes jm sam nase sm najavoln.«

»In zavle tega, ke jm je douhčes in ke sa sami nase najavoln sa pršli pa not tlela dol gespuda Rajsarja puluštati? A mislja de u res kej nouga puvedu?«

»Kua um hodu jest Rajsarja puluštati? Sej znam vnder jest sam guvort in kokr sm skromen, tulk pa lohka rečem, de znam desetkrat bulš guvort kokr Rajsar.«

»Kua m na puveja! Tok uni uja tud guvurl; uni uja tud začel iz nouga

pulitka ugajnat? A jh pulitka še ni zadost izučila in jm dala pukust pučim je žmah?«

»Eh, sevede! Zdaunj sm že spuznou' de je cela naša pulitka ena velika namnast. Al kua pa češ: dokler m je autumubil funkjuniru in sm frču z nim, ket lastuka pu svet, puzabu sm na usa pulitka in čas m je šou tud brez pulitke naprej. Ke se m je pa enkat autumubil pufdrerbu in sm biu tku prkuvan na dum, sm pa le začeu tkula sam zase na tihem premšlat in premšlat, če res nism več za pulitka; če sm res tku deleč pršou ub soja muč, de sa me mogl udprežt ud pulitičnega vuza, ket starga puhablenga fjakar-skega kojna in me pustaut na stran. No, in tku sm pršou pučas du spuznajna, de sm jest use glih le mejčkn preveč pulitiš, de b se mogu kar tkula nam enkat use pulitke utrest.«

»No, in zatu sa pršli sm dol na shod, in mislja tle za gespuda Rajsarja guvort in ga prpuručvat. Kua pa maja prou za prou uni ud tega, če u gespud Rajsar zvolen?«

»Tih bod, Pepe! Sej me puznaš! Jest sm kavalir! Jest zmeri ta peru drugmu skleda punudem, predn sam zajamem, kokr se sploh spudob. Nekar me pa na mej za tku naumenga de b jest res tlela na shode sam za gespuda Rajsarja dobr guvuru! Uš že šlišu, kuku um jest kunšn sam sebe notr upledu u moj govor. Tku ja um pa lepu zviju, de še nubedn ud puluštancu zamerku na u, de sm pršou dons tlela

vreme zadnjih tednov. Tekoči teden je prišlo grozdje že na trg. Cene so notirale v naslednjih tržiščih sledeče: Piran: refošk 22 K 80 vin., moškati 25 K 20 vin., navadno 24 K 80 vin., Umag: teran 20 K, belo navadno 26 K, belo fino 27 K; Buje: moškati 30 K, belo navadno 26 K; Rovinj: moškati 31 K 10 vin., belo navadno 26 K 27 vin., mešano 27 K; Citta nova: moškati 27 K, belo navadno 24 K, teran 22 K. — Navedeni trgi so ob zahodni obali Istre. V sredini Istre, to je v Pazinščini in Kanfanaru, grozdje vsled nevihtnega najbrž še ni prišlo na trg.

Goriški trg. V Gorici so na trgu notirale sledeče cene: jabolka 16 K, hruške 20 K, češplje 14 K, grozdje 52 K, smokve 16 K, krompir 8 K, rajčice (pomidori) 7 K.

Dobavni razpis. C. in kr. intendantca 3. voja v Gradcu je naznanila trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo po nakupu pri producentih preskrbeti za postajo Gradec, Ljubljana, Pulj skupaj še 5500 q sena, 1700 q slame za steljo in 1810 q posteljne slame. Ponudbe producentov se morajo vložiti pri C. in kr. intendantci 3. voja v Gradcu najkasneje do 25. septembra t. l. Natančnejše podrobnosti so razvidne iz tozadavnega razglasa, ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

VELIKANSKI ŠKANDAL V DUNAJSKEM OBČINSKEM SVETU.

Sinoči zvečer sta vpriporila socialni demokrat Schuhmeier in liberalci Hohensinner v dunajskem občinskem svetu take škandale, da sta bila izključena iz štirih sej. Šlo se je za 1000 kron podpore katehetskemu shodu, ki se je dovolila, dasi so hoteli socialni demokrati in liberalci počiti jeze.

CUVAJ V BUDIMPEŠTI.

Hrvaški komisar Cuvaj je 20. t. m. odpotoval z ozirom na hrvaške zadeve v Budimpešto.

DVE ŠULVERAJNSKI ŠOLI ZAPRTI NA MORAVSKEM.

V Krumavi je ukazal zapreti občinski svet šulverajnsko šolo, ker se ni vložila prošnja za uporabo šole. Pri Brnu je pa zaprla češka občina šulverajnski šolski vrtec, ker ne odgovarja stavbnim in zdravstvenim predpisom.

POVIŠANJE GENERALA CANEVA.

Laški kralj je podpisal dekret, po katerem je povišan general Caneva za armadnega generala.

1200 MILIJONSKO NOVO RUSKO POSOJLO

je prevzel konsorcij francoskih in belgijskih bank. Subskripcijo izvedejo meseca oktobra. Obrestne mere še niso določili.

VELIKANSKI IZGREDI V BELFASTU.

V Belfastu so zopet izbruhnili veliki nemiri. Protestanti so napadli katoličane, vlomili v več katoliških hiš in v katoliške cerkve in jih oropali. Policija ni mogla reda vzdržati.

IZGUBE OB BITKI PRI DERNI.

General Rajzuli je brzojavil 19. t. m. zvečer: Pokopali smo 1134 mrtvih sovražnikov, ki so padli v bitki z nami.

RAZDELITEV PERZIJE.

Sazonov je došel dne 20. t. m. v London, da se določi usoda Perzije, ki

sm prou za prou za se ageterat, ne pa za gespuda Rajsnarja.

»Ja, al res mislja pridet spet u dežel zbor?»

»Na bod no sitn! Kam pa misleš? Ke ne, de b se jest pustu tlela u dežel-nem zboru klerekalcem sekerat in mt za Pepčka! Nej sekeraja gespuda Rajsnarja, če ga čja mene pa na uja. Jest mam pred učmi Duni! Pu dneu in pu noč mam Duni pred učmi udkar se m je autumubil pufdrerbu in na Duni čm pridet, če se usi na glava pustauja. Glih un dan se m je sajnal de me je puvabu sam presvetu cesar h seb na Duni, me putaplovu pu ram in m reku, de nej nekar na zamerm, de sa tku iz mana naredi in de mu je hedu žou, de je pušlušu in ubugu tistga bradatga gespuda s Kamna. In, Pepe, moje saj-ne zmeri neki pumenja. Uš vidu, de u iz mene še use glih enkat neki, če u tu temu al pa unmu ušoč al ne. Jest sm za neki višiga ustvarjen, pa rec kar češ. Men zmeri neki notr prau, de um ratu ta nar mn še baron. In tekat uja zjal moj prijatli, ke sa res mislel, de se um pustu kar tku teb nč men nč udrint u stran.»

»Buh jm dej sreča! Jest jm use ta nar bulš prvošm, če uja dal tekat kej za likof!»

No, tu rečem: kedr um jest ratu baron, more bt pa pian ket muha

Boltatu Pepe za Kudeluga.

sicer ostane kot država na papirju, a Rusi trajno zasedejo severno, Angleži pa južno Perzijo. Razgovarjali se bodo tudi o zgradbi transperzijske železnice in o njeni priklopnosti k indijskemu železniškemu omrežju. Podrobno se bosta Sazonov in Grey tudi pečala z Berch-toldovim predlogom in s položajem v Evropi.

SESTANEK ŠPANSKEGA KRALJA S PREDSEDNIKOM FRANCOSKE REPUBLIKE.

Uradno se potrjuje, da se sredi oktobra, ko se otvori mednarodni transpirejski predor, sestaneta v Cane-franu španski kralj Alfons in predsednik Francoske republike Fallières.

Boji na Balkanu.

Položaj za Turke je tudi po uradnih poročilih v Skadru in Draču nevaren. Skadrski vali je pozval pod orožje mohamedance, da branijo Skader in Brač. Ibrahim paša je celo glavarje albanskih mohamedancev prosil, da naj pošljejo 5000 mož na pomoč. Uradno se poroča, da so Malisori že večkrat poizkušali vdreti v Skader, da osvobode zaprte kristjane. Pri Tuziju se bijejo neprestani boji.

Protesten shod Albancev v Zadru.

V Zadru so 19. t. m. zborovali Albanci. Govorniki so opisovali, kako ječe Albanci pod turškim jarmom. Sprejela se je resolucija, ki zahteva neodvisno Albanijo.

Bombna eksplozija v mošeji. — Ubitih 50 oseb.

V Čalabu, odrinski pašaluk, je v mošeji razpočila bomba. Ubitih je 50, nevarno ranjenih pa 20 oseb.

Novo bolgarske vstaške čete.

V okolici trgov Kavadar in Gjumean so se pojavile nove bolgarske čete. Voditelji čet groze tržanom navedenih trgov, da jim morajo plačati davek, ker če tega ne store, jim požgejo hiše. Turki so poslali v ogrožene kraje dva bataljona.

Nevarna poročila iz Bolgarije.

Inozemskih potnih listov bolgarska vlada nič več ne izstavlja mladeničem, ki morajo k naboru. Ob srbsko-bolgarski meji so zopet uvedli prisilne potne liste.

Srbski princ Jurij se vrne v Srbijo.

Srbski dvor je obvestil javnost, da se začetkom oktobra povrne princ Jurij iz Švice v Srbijo. Sremljala bosta princa njegovi osebni zdravnik dr. Nikolajević in podpolkovnik Anjelković. Velik del prinčeve prtljage so že pripeljali v Belgrad.

VELIKA LOTERIJA »SLOVENSKE STRAŽE.«

Večkrat smo že opozorili v »Slovenku« na veliko loterijo, katero s tisoč petstoštirinpetdesetimi krasnimi dobitki v skupni vrednosti dvajsetisoč kron prireja ravnokar naša vrta »Slovenska Straža« na korist revnim slovenskim otrokom, katere domovini hoče ugrabiti tujec. Med dobitki so razni kmetijski stroji in krasne oprave. Zrebanje bo že začetkom novembra, zato hitite z nakupovanjem srečk. — Ena srečka velja samo eno krono. — Najbolje je, če »Slovenčev« čitateljji ondi, kjer se srečke v prodajalnah ali trafikah ne dobi, prevzamejo v svojem kraju nabiranje onih, ki hočejo kupiti srečke ter na polo papirja v ta namen napravijo toliko takih prostorčkov, kolikor jih rabijo in izpolnijo, na primer:

Srečke »Slovenske Straže« naročajo iz

(tu se napiše kraj)

1	Janez Kovač	posestnik	1 K
2	Peter Klepec	čevljar	1 K
3	Marija Unčar	hči posestnika	2 K
4	Ivan Petek	sin posestnika	1 K

Skupno pet srečk — pet kron — ki naj se pošljejo na naslov

Ivan Kovač,

posestnik v

Ta zapisnik naj se pošlje »Slovenski Straži«, istočasno pa tudi denar po poštni položnici. — Tudi po družstvih agitirajte, da ljudje srečke hitro naroče! — »Slovenčevim« naročnikom največ sreče pri srečkanju!

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih donodkih »Slovenske Straže«!

PRIPRAVE ZA PASIVEN ODPOR POŠTNIH URADNIKOV.

V Pragi zborujejo dne 22. t. m. češki in nemški poštni uradniki glede na izboljšanje plač in napredovanja v službi. Trdi se, da bodo ob tem zborovanju tudi za pasiven odpor vse potrebno ukrenili.

POŠTNO IN BRZOJAVNO RAVNATELJSTVO NA KOROŠKEM.

S cesarskim odlokom dne 31. avgusta t. l. se je ustanovilo poštno in brzojavno ravnateljstvo za Koroško. Poslovati prične najbrže 1. oktobra 1913, ko se zgradi lastno poslopje.

Dnevne novice.

+ **Hrvaško-slovenski Zvršilni Odbor.** Kakor čujemo, odpošlje Vseslovenska Ljudska Stranka v Hrvaško Slovenski Zvršilni Odbor pet članov, in sicer dva iz Kranjske, po enega pa iz Štajerske, Koroške in Goriške. Štajerska odpošlje dr. Korošca, Koroška dr. Brejca, Goriška poslanca Fona, Kranjska pa načelnika stranke dr. Šusteršiča, drugi zastopnik iz Kranjske še ni določen. Ustanovitve odbora bo izvršena tekom drugega tedna.

+ **Slomškov teden.** Prihodnji teden je Slomškov teden. V torek bo petdeset let, odkar je velikemu klicarju Slovencev zamrla na ustih zadnja beseda, ki je klicala Slovence k novemu življenju. Klic »Slovenske Straže« za proslavo slovenskega apostola Antona Martina Slomška je našel odziva po celi domovini, na tisoče in tisoče naroda se zbira v Slomškovem imenu ter se krepí ob njegovih zlatih naukih. Oddolžimo se v Slomškovem tednu vsi neumorno delujoči »Slovenski Straži« s tem, da ji pošljemo Slomškov dar ali da naročimo kolikor mogoče veliko število srečk njene velike loterije, ki jo prireja kot zaključek Slomškovih slavnosti v korist revnim obmejnim slovenskim otrokom.

+ **Kdo narodno dela.** Naši liberalci se zadnji čas neizrečeno bahajo, koliko za narod delajo; prireajo cvetlične dneve in veselice in polnijo svoj papir z narodnim ogorčenjem. To pa je tudi vse, kar so vstanu za narod narediti. Kako pa so takrat, ko so bili na Slovenskem s pomočjo zveze z Nemci na vladi, za narod delali, tega ne povejo. Zanimarjali so deželo tako v gospodarskem oziru, da se je ljudstvo v trumah izseljevalo iz presrečne kranjske dežele, kateri so gospodarili liberalci in so ljudstvo gnali s svojimi pogubnimi nauki v propad. Šele, ko je S. L. S. prišla na krmilo, se je začelo kulturno in gospodarsko delo v prid slovenskemu ljudstvu. Če so Slovenci v tem in onem oziru začeli propadati, je to zasluha liberalizma, če pa se sedaj dvigajo, je to zasluha S. L. S. Kako naša stranka smotreno in resno stremi za okrepitjem slovenskega ljudstva, dokazuje zlasti njena zveza s Hrvati, ki rodi čedalje lepše sadove. Opatijski sestanek znači v tem oziru naravnost epohalen korak. Ker liberalci slovenskemu narodu ne privoščijo nobenega napredka, ako se vrši v znamenju S. L. S., ker bi potem ne mogli zabavljati, jih je opatijski sestanek silno presenetil in zato dajo v večeršnjem »Narodu« glasnega duška svoji zadregi. Radi bi vse obrekli, pa ne morejo utajiti velikanskega pomena opatijske konference. Ta konferenca pomeni, kar se liberalcev tiče, da liberalci niso za politično okrepitje slovenskega naroda prav nič trajnega in pozitivnega naredili, vse pa, kar ima za slovenski narod kaj pomena, je napravila S. L. S. Jasno je, da morejo Slovenci napredovati le v zvezi s hrvatskim narodom; edinole v zvezi s Hrvati zamore naše majhno ljudstvo doseči veljavo v monarhiji in v parlamentu. Močna in edina jugoslovenska delegacija v državnem zboru bo v enem dnevu za slovenski narod več dosegla, kakor neprestano liberalno narodno pisanje, kravaliranje in veselčenje liberalnih gospodičen in študentov. Tudi gospodarsko bomo Slovenci v zvezi s Hrvati več dosegli kakor sami, čisto gotovo pa več, kakor če bi vodili naše gospodarsko življenje liberalci, ki morejo v tem oziru dosedaj pokazati samo na svoje gospodarske polome. Nemcem ne bodo imponirale liberalne narodnoobrambne razstave, še manj njihove jeremijade o slovenskem narodu, ki bo po liberalnem prorokovanju leta 1960. popolnoma izginil, tako da ne bo niti prahu in pepela o Slovencih. Nemci nas bodo vpoštevali le, če se bomo v zvezi s Hrvati vsestransko utrdili na vseh poljih in reprezentirali parlamentarno moč, če bo naše ljudstvo ostalo zdravo in bo svoje bogate prirodne talente znalo izrabiti. Ako bi pa liberalci imeli odločivno besedo, bi pognali ljudstvo gospodarsko na boben, mladino bi splošno izkvarili, da bi vsa postala tako lena, kričava in brezplodna, kakor je danes liberalna mladež, katera ima narodnost na jeziku, v praksi pa se drži načela: Ubi bene, ibi patria, naša letovišča bi razsvetljevali z Dieselmotorji, delavec in kmet bi ostala brezpravna masa, brez političnih pravic, kakor je bilo do takrat, ko je zavladala naša stranka. Naj vendar

liberalci, ki se zdaj, ko nič ne pomenijo, tako strastno narodno napihujejo, povedo, kaj so storili za politično probujo ljudstva, ko so po Kranjskem in Štajerskem paševali? — Kar se je naredilo, se je vse naredilo v času, ko so Slovenci bili še edini. Narodno delo liberalcev pa je sledeče: Razklali so s svojo neumno in brezuspešno protiversko gonjo Slovence v dva nasprotna tabora, zasejali med ljudstvo politični fanatizem, da so se Slovenci začeli medseboj zmerjati kot psi, narodno najbolj delavni element, duhovščino, odbili, poprej narodno sokolsko vojsko izpremenili v liberalno agitačno društvo, razbili v Bohinjski Bistrici narodnoobrambno organizacijo, tako da hodimo danes tudi v tem oziru, žal, ločena pota, ljudstvo zaslužili par bogatašem in mu branili vsak političen napredek v demokratični smeri, zanemarjali zlasti gospodarski napredek kmetkega prebivalstva, odtujili uradništvo ljudstvu, naposled pa se z Nemci zvezali, in sicer, kakor so sami priznali, v ta namen, da slovensko krščansko misleče ljudstvo politično zatrol! — Liberalci naj sikajo in vpijejo zdaj, kakor hočejo, naj se lažje o S. L. S. in o sebi, kolikor jim drago, sledila jim bo le peščica zaslepljenih revežev, slovensko in hrvaško ljudstvo bosta pa korakala pod praporom S. L. S. in Stranke Prava nasproti boljši bodočnosti, kakor je bila ona pod liberalno komando!

+ **Kako bo slovenski narod napredoval?** Liberalni dijaki so te dni priredili v Ljubljani narodno - obrambno razstavo. Razstava je, po pravici rečeno, zelo revna. Skoro ves material sestoji iz kart in grafičnih tabel različne vrednosti, večinoma so izdelki dijakov, kateri se s statistiko in drugimi vedami, ki so temelj narodnoobrambnemu študiju, bavijo le bolj postrani. Zato material narodnoobrambne razstave nikakor ni zanesljiv. Tudi ni prave uredbe po nobenih načelih; tukaj visi to, tam zopet nekaj čisto drugega, da ni mogoče noben pregled. Kar je najbolj važno, tega ne vidiš. O gospodarskih pogojih našega napredka se gospodom liberalnim narodnim braniteljem menda veliko ne sanja — in vendar je prav tu treba študij zastaviti. Med knjigami in brošurami je res važnega materiala zelo malo. Silno neokusni so pa komentari gospodov radikalnih dijakov, s katerimi razlagajo gledalcem svoje risbe. Propadanja koroških Slovencev so n. pr. po pojasnjevanju liberalnih Ciceronov krivi klerikalci — Kranjska pa kljub klerikalizmu med vsemi slovenskimi deželami najbolj napreduje... Bo dobro, če bi kdo tem gospodom priredil kako razstavo, v kateri se bodo naučili logike. Kar je v tej razstavi res poučno, to nam jasno kaže, da imajo Slovenci veliko pogojev napredka in da bi v tem oziru kmalu lahko druge narode dosegli, ako bi se omejilo izseljevanje, to pa potom pametne predvsem kmečke gospodarske politike, kakor jo je začela S. L. S., ki pa je komaj od leta 1908. na krmilu in zato ni odgovorna za napake preteklih desetletij. Ali je Celovec od leta 1860. naprej, ko se stalno ponemčuje, bil klerikalen? Drugič vidimo v tej razstavi, kakor smo sicer že preje vedeli, da smo Slovenci najbolj zdravi narod v monarhiji, kar je temelj napredku in nas more glede naše bodočnosti le z optimizmom navdajati. Pa zakaj je naš narod zdrav? Zato, ker povečini še krščansko živi, ker ni pokvarjen, ker se varuje greha, ki ni le duši, ampak tudi telesnemu zdravju kvaren, ker se uspešno brani pred tisto lahkoživostjo, mehkužnostjo in perversnostjo, ki jo povzroča moderni materializem, ki je vera liberalizma. Končno nas uči ta razstava, da more narod napredovati le, ako se vsi ljudski sloji dvignejo in ne uživajo kulturnih dobrot in političnih pravic le člani kake kaste, kakor je to bilo v liberalni eri. Skratka, vse nas uči, da smo Slovenci po vplivu liberalizma drčali navzdol, tako da se še danes pozna, pod krščansko demokratično politiko pa si je naše ljudstvo opomoglo in se dvigalo.

+ **Kako so občutljivi!** Današnji »Dan« je hudo užaljen, ker imenuje zadnji »Domoljub« Sokole »smrdokavre«. To, pravi »Dan«, si bodo Sokoli zapomnili. Glejte no, kako so naši liberalci naenkrat nežnočuteči! Dan na dan psujejo po svojem časopisju Orle s »čuki«, »ministrianti«, »farškimi podrepniki«, jim očitajo vse grehe tega sveta, uboj, prešeštvo, jih sploh na najgnusnejši način zasramujejo. Bogvari pa, če kdo Sokolom kaj reče! Toda, če bodo liberalci še naprej tako zabavljali, se utegne omenjeni izraz Sokolov res prijeti. V politiki se vrača vedno z isto mero.

+ **Družba sv. Mohorja šteje letos skupno 76.567 udov, za 6288 udov manj kot lani, kar je gotovo vzrok s'lošne draginje.** Ljubljanska škofija šteje 28.925 udov, za 3412 manj kot lani; lavantinska škofija šteje 24.345 udov, za 2164 manj kot lani; goriška nadškofija 9574 udov, za 750 manj

kot lani; krška škofija 6091 udov, za 201 manj kot lani; tržaško-koprška škofija 4805 udov, za pet več kot lani; škofiji Poreč in Krk 133 udov, za 2 manj kot lani; senjska in dalmatinska škofija 218 udov, za 20 manj kot lani; zagrebška nadškofija 377, za 41 manj; djakovska škofija 73, za 16 več; bosniške škofije 141, za 14 manj; sombotelska in druge ogrske škofije 220, za 19 več; sekovska škofija 433, za 101 manj; razni kraji v Avstriji in v ostali Evropi 377, za 41 več; Amerika 2550, za 311 več; Afrika in Azija 155, za 3 manj. — Za leto 1913. naznanja »Družba sv. Mohorja« naslednje knjige: 1. Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1914. 2. Pravljice, spisali Utva in Mira, ilustriral V. Cotič. 3. Mlada Breda. Spisal dr. Iv. Pregelj. Slov. Večernic 67. zv. 4. Zgodovina slov. naroda, 3. zv., spisal dr. J. Gruden. 5. V tem znamenju boš zmagal, spisal dr. Zoré. 6. Molitvenik: Kršćanska mati, spisal J. M. Seigerschmied. — Družbo sv. Mohorja bi opomnili, da je bil Anton Martin Slomšek njen ustanovitelj in naj se vsaj prihodnje leto na 50 letnico njegove smrti primerno spomni.

+ **Katoliško politično društvo za radovljiški okraj** ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 4. uri popoldne v stari šoli na Bledu. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Poročanje poslancev gg. Iv. Pibra in vit. Jos. Pogačnika. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

+ **Framasoni** so, kakor se poroča iz Pariza, sklenili začeti zopet z veliko propagando. Veliki mojster portugalskih framasonov, Magalhaes Lima, je izjavil, da je treba na vsej črti zopet klerikalizem napadati. Slavni Lima bo v to svrhu októbra t. l. prišel v Prago, na Dunaj in v Budimpešto. — Rezultat tega bo, da si bodo jeseni ali pozimi liberalni listi celega sveta izmislili kako krvavo storijo o »klerikalizmu« in nato začeli z gonjo ter seveda vpili, da jo je »klerikalizem« izzval. Poznamo te tiče. Značilno je, da bo Magalhaes Lima, ki razširja na Portugalskem tako svobodno misel, da je mora celega omikanega sveta sram biti, počastil s svojim obiskom najprej Prago. Praga je središče slovanskega liberalizma, sokoistva in svobodomiselnega slovanskega dijaštva. Sem se bo tedaj podal general framasonov. Zato ni čuda, da so zdaj že Rusi izprevideli, da je slovansko sokolstvo organizacija, ki se vodi po načelih mednarodnega svobodomiselnosti. To bo odprlo polagoma vsem krščanskim Slovanom oči, kaj se v Pragi zbira in s kakšnimi idejami hočejo iz Prage v Slovenstvo prepojit. Iz Prage se bo razširil duh Magalhaesa Lima, duh portugalstva, torej pozor! Katoliški Slovani bodo stali dobro na straži.

+ **Politični romani.** Ravnatelj Ivan Hribar, ki je padel z županskega stola v Ljubljani kakor sodnik Heli, se šele zdaj zaveda velikosti tega padca in je začel sedaj iskati tiste hudobe, ki ga je vrgla iz magistratovega paradiža in postavila predenji ognjeni meč, da ne more več nazaj. To hudobo je sedaj dobil, in sicer v nedeljo, dne 15. septembra v gostilni Česnovarja na Dolenjski cesti jo je pokazal »dragim prijateljem«, ki so se zbrali na shodu narodnonapredne stranke, in jo v sredo nato še v »Narodu« bolj natanko popisal. G. Hribar je najprej opozoril »zbrane« volivce na to, da je to, kar bo povedal, velika »skrivnost«, neke vrste razodenje, katero odkriva samo »zvestim prijateljem«. Nato pa pravi: Mene ni vrgel ne cesar, ki je bil mene od srca »vesel«, ne ljubka Lina Kreuterjeva in nemški Volskrat, ki sta me hodila tožiti na Dunaj zaradi potovanja na Rusko, tudi Schwarz, niti Nemci niso mogli prepričati ministrstva o moji krivdi, pač pa dr. Šustersi in pa glavni krivec deželni glavar pl. Šuklje. »Narod« za Hribarjem piše:

»Dr. Šustersi se je namreč dogovoril z deželnim glavarjem Šukljem in le ta je kot deželni glavar, — tedaj kot oseba, stoji na čelu urada, ki ima vrhovno nadzornišvo nad občinskimi upravami, potoval k takratnemu kornemu poveljniku v Gradec. Le-temu je župana Hribarja slikal kot protidinastičnega, nepatriotičnega in povzročitelja protivojaškega gibanja v Ljubljani. Kornij poveljnik se je peljal k cesarju ter je ondi izposloval, da je cesar dal ministrskemu predsedniku naročilo, naj Hribarjeve izvolitve ne predloži v potrditev.«

Tako je Ivan Hribar v sveti jezi pripovedoval »ogorčenim prijateljem« in Bog vé, kaj bi se bilo zgodilo, da sta bila dr. Šustersi in pl. Šuklje navzoča pri episu »Kralja Ivana Hribarja sreča in konec«.

Sinoči pa je prinesel »Narod« na uvodnem mestu sledeči popravek:

»Vsa očitanja so, v kolikor se tičejo moje osebe, popolnoma neistinita in neresnična. Res je namreč, da mi nikoli nihče ni naročil ali z menoj se dogovoril, da bi postopal proti potrditvi g. Ivana Hribarja kot mestnega župana ljubljanskega. Res je dalje, da nikoli nisem poteval h kornemu poveljniku v Gradec, ter sploh nikoli niti s kakim kornim poveljnikom niti s kakim drugim vojaškim dostojanstvenikom nisem besedice izpregovoril o g. Hribarju. Konč-

no je res, da nikoli in proti nikomur nisem slikal župana Hribarja kot protidinastičnega, nepatriotičnega in provzročitelja protivojaškega gibanja v Ljubljani. — Na Kamnu, 19. septembra 1912. — Fran plem. Šuklje.«

Pravijo, da se je včeraj dr. Tavčar od srca smejal, liberalci da so kleli in zabavljali čez Ivana Hribarja, ki je svoje »drage prijatelje« tako potegnil, Ivan Hribar bo pa zopet zadel nase to težko breme in iskal, kam bi ga naslonil. »Die Geschichte ist aus, geh' mer nach Haus.«

+ **Politična perica.** Ivan Hribar je postal sam svoja politična perica. Pri tem bi rad namazal druge, če bi kdo — držal. Kar se tiče njegovih napadov na Šukljeto osebo, tu ne bomo mnogo govorili, ker Šukljeta ne moremo več prištevati S. L. S. Šuklje je svoje povedal v popravku v »Slovenskem Narodu«. Kar se pa S. L. S. tiče, pa moramo na članke v »Edinosti« in »Narodu« povedati, da je debela neresnica, da je S. L. S. kako vlogo igrala proti Hribarjevi potrditvi. Ravno nasprotno je resnica: S. L. S. je od vlade naravnost zahtevala potrditev Hribarja, da pa je bil Hribar na tako slabem glasu, da tudi intervencija S. L. S. njegovi potrditvi ni nič pomagala. Tega je kriv Hribar sam. Zato naj svoje perilo pere kakor mu drago, proti temu, da bi ga pa pral s sumničenji na S. L. S., moramo najodločnejše protestirati. S takimi sredstvi S. L. S. ne dela, taka stranka je to vseeno ali je na županskem stolu ljubljanskem Hribar, dr. Tavčar, dr. Triller ali pa brivski mojster Franchetti, eden ali drugi je njen nasprotnik. Ravno S. L. S. se je zavzela za avtonomijo mesta takrat, ko sta dr. Tavčar in dr. Triller pod vodstvom svojega politika Ploja pogajala se z vlado o Hribarjevem nasledniku ob času, ko na Dunaju še ni bilo odločitve. To je Hribar sam dal pisati v rajnem »Jutru« in to perilo naj pere naprej!

+ **Nov način utrditve Slovencev.** »Edinost« je te dni pisala, da je Hribar hotel pred vsem utrditi tla slovenstvu v središču domovine. — »Edinost« naj pogleda Hribarjev nemško pisani podpis na nemško - slovenski liberalni pogodbi, pa bo videla, kako silno originalen je bil Hribar pri tej »utrditvi«.

+ **»Uspehi« mladinskih politikov.** Celo Ivan Hribar je zadnjič priznal to, kar smo mi vedno trdili. Ivan Hribar je govoril: »Znani so vam septemberski dogodki, ki so jih vpriporili prevročekrvi mladi ljudje in ki sem jih jaz vedno obsojal. Ob tej priliki moram tudi omeniti, da so nas ti dogodki vrgli za celo vrsto let nazaj, ravno ko je bila Ljubljana že tako popolnoma slovansko mesto, da na Dunaju o kaki dvojezičnosti njeni niti sanjali niso«. — Nič nimamo pristaviti tem besedam velikega liberalca, kakor: Volite s Slovensko Ljudsko Stranko! Proč od »uspehov« mladinov!

+ **Liberalno orožje.** Podobno, kakor je Hribar napadel Šukljeta in sedaj dobil, kar je iskal, je tudi profesor Reisner na enem zadnjih shodičev napadel naše poslance, češ da so denuncirali nekega suplenta, da se je kot dijak vedel nepatriotično in da vsled tega ni bil imenovan. Nasprotno temu pribijemo, da je to od kraja do kanca zlagano. Prepričani pa smo, da profesor Reisner pred ljubljanskimi volitvami ne bo imel poguma, da bi popravil svoje neresnične trditve!

+ **Ljudsko šolsivo.** Imenovani so: Jož. Lavrič za nadučitelja v Kovorju; Terezija Rant, učiteljica na Malenskem vrhu. — Upokoji se učiteljica Roza Špilar-Jelenc. — Ustanove Leopolda Philippa dobe Franciška Grum, Franciška Zupančič, Ana Grebenc, Terezija Vranič, Leopoldina Abram in Teodor Račič. — Verouk se bo v 6., 7. in 8. razredu učil po dve uri na teden, ako c. kr. učno ministrstvo pritrdi.

+ **Srednješolstvo.** Za suplente so imenovani: za I. gimn. v Ljubljani: Kobal, Bradač, Dolenec, Gnezda, Grošelj, Osana, Prebil, Sodnik, Volavšek in Zidar; za II. gimn.: Pavlič, Škerlj in Leskovšek; za Kranj: dr. Mischitz, Malnar, Dolžan, Kmet in dr. Kotnik; za Novo mesto: dr. Rožman, Prosen in Stopar; za Idrijo: dr. Omersa.

— **Zanimivosti iz Zagorja ob Savi.** Zanimivo je, kako so naši liberalci dosledni. V zadevi Marija-Medved-Koprivce se je na protestno listo, ki jo je priobčil »Narod«, podpisal tudi Dragotin Korbar ter z drugimi podpisanimi liberalci vred protestiral zoper škandalozno in »umazano« pisavo »Dana«. Človek bi mislil, da je Dragotin Korbar »Danov« najhujši nasprotnik. Toda Dragotin Korbar je toliko dosleden, da vkljub temu, da je zoper »Dan« protestiral, istega z navdušenjem razpečava in prodaja v svojih prostorih. Res, nič ni bolj pristno liberalnega nego da liberalci sam sebi daje kľofute. — **Ljudska gospodarska zadruga** prodaja v svoji zadrugi pro-

dajalni dnevne številke »Slovenca«. Vse naše somišljenike pozivjamo in vabimo, da kupujejo »Slovenca« v naši prodajalni. Le z razširjanjem in čitanjem našega političnega dnevnika se bo stranka širila in bo dobila politično naobrazbo v vedno večji meri, z njo pa bo rastla tudi strankina zavest. Proti »Danu« in »Zarji«, katera nima več toliko naročnikov kakor prvotno, vkljub vsemu pritisku in agitaciji socialnih demokratov, najboljša odpomoč: širimo »Slovenca«!

— **Iz Rožne doline.** »Slovenski Narod« je dne 12. t. m., štev. 209 napadel »Olepševalno društvo v Rožni dolini«, da so preplavljene ceste in parcele v njegovem okolišu, češ, da se odbor ne gane, da bi to preprečil. Kakor vsako leto, tako se bodo tudi letos v mesecu oktobru jarki iztrebili, ampak samo po naselbinah, katere spadajo v Rožno dolino, nikakor pa ne tam, kjer ukazuje dopisnik »Slovenskega Naroda«. Dopisnik naj bi prav dobro na oči potisnil očala ter pogledal preplavljeno cesto, parcele in jarke, osobito tisti velik mejnik, na katerem stoji sledeči napis: »Meja mestne občine ljubljanske.« Ako so bile parcele »Železniskega stavbenega društva« in Pot v Rožno dolino (tako se zove ulica) pri hiši štev. 42 preplavljene, naj se dopisnik obrne na ljubljanskega župana dr. Tavčarja, nikakor pa ne na »Olepševalno društvo«, ker omenjeno društvo na tuji posesti nima nikakega popravila. G. dopisniku priporočamo, da naj se v drugič raje poprej prepriča, da se ne bode pred ljudstvom osmešil. Kritikovati je lažje, nego pa delati. Če je pa dopisnik res tako delaven, kakor se kaže, se priporoča, da napravi pri mestni občini ljubljanski poklon ter jo do tega privede, da se jarki iztrebijo v kolikor se ljubljanske občine tiče, oziroma da sam vzame lopato in se potruji toliko osnažiti jarke po mestnem svetu, v kolikor to sam želi, potem mu bomo pa tudi mi hvaležni, ker le od naših jarkov dalje ovira odtok vode. — O d b o r.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je podelilo kranjsko deželno predsedništvo cestarju Antonu Homovcu v Črnem vrhu nad Idrijo.

— **Ljudsko šolsivo.** Novomeški okrajni šolski svet je imenoval abs. učit. kandidatino Marijo Kern za provizorično učiteljico in voditeljico na enorazrednici v Žvircah. — Abs. učit. kandidat Ivan Verbič je imenovan za prov. učitelja na petrazrednici v Borovnici.

— **Zavratni umor.** Malo čez polnoč, dne 18. t. m., je šel Anton Gradišek, županov sin iz Sp. Stranj kosit otavo. Kar skoči za njim izza grmovja nek ponočnjak in mu s sekiro razbije lobanjo. Gradišek je danes umrl. Lopovu so na sledu.

— **Sneg na Koprivniku** v Bohinju je v noči dne 19. na 20. septembra iznova padel po gorah prav do vasi. Toplina jutraj samo + 2° R. Otave in ovsu še niso spravili, ker jim vreme nagaja.

— **Miatilnica je raztrgala roko** Primožu Uršiču na Kregarjevem pri Stranjah. Malo preveč žganja.

— **Zdivjana ženska v šolski sobi.** Iz Mirne peči: Pretekli torek med popoldanskim šolskim poukom je prišla v šolo Margareta Gorenc, kočarica iz Polane ter zahtevala od učiteljice drugega razreda, gđne Franciške Sever, neko knjigo, češ, da jo je pred dvema leti za svojo hčerko kupila. Gđna Sever je Marjeti Gorenc odgovorila, da ji ni o knjigi ničesar znanega in je nato poklicala učiteljico gđno Kavčič, ki naj bi povedala o knjigi. Ko je pa učiteljica Kavčič stopila v lokal drugega razreda, jo je Gorenc po kratkem razgovoru začela tako grdo posovati in kričati, da je prišel tudi učitelj tretjega razreda, g. Franc Ivanc, zraven in skušal ljuto žensko pomiriti in jo spraviti iz šolskega poslopja. A tudi ta jo ni mogel pomiriti, marveč je Gorenc tudi njega opsovala in mu prisolila kľofuto. Končno se je še oglasil v šolskem poslopju Jožef Koščak, predsednik okr. šolskega sveta ter tudi ta uplival na Margareto Gorenc, da naj bi bila mirna in tiha, kar pa tudi ni veliko pomagalo. Nazadnje so vendarle žensko vun spodili. Zunaj pa je Gorenc pobrala precejšen kamen ter ga zagnala proti gosp. J. Koščaku, ki je stal v njeni bližini. Gorenc se naznanili orožnikom.

— **Petletnega otroka povozil.** Dne 19. t. m. je Franc Gravič iz Gotnevasi vozil trgu peska k predoru v Novo mesto. Pred gostilno »Na vratih« v Novem mestu, kjer je cesta zožena, mu pade fantek Antona Springer iz Podgore pod voz. Nesrečnemu so šla kolesa čez prsa in so mu zlomila tudi levo roko ter ga znatno poškodovala. Fantčka so odnesli v bolnico »Cesarice Elizabete«. Težko, da bi okrevail.

— **Napad na orožnike.** Dne 17. t. m. se je zbralo v gostilni Marije Berdaus v Vidmu nad 40 fantov, kateri so se začeli

med seboj pretepevati. Oštirka je poslala po orožniško asistenco. Ta je tudi ob 12. uri ponoči prišla. Ko fantje to ugledajo, začne se bolj razbijati. Najbolj nevarnega razgrajaca in pretepača Janeza Zabukovca iz Malevasi so potisnili orožniki na prosto. Z vrata pa se je postavil orožnik z nasajenim bodalom, češ, da ta ne pride zopet v sobo. Ko so pa to zapazili drugi fantje, ki so stali pred hišo, so se oborožili in hoteli vdreti v gostilniško sobo. Skočili so na povelje Zabukovca na orožnika, prišli za puško, za katero so se potem borili. Orožnik je puško obdržal, pač pa mu je snel eden fantov bodalo. Orožnik je sunil nato proti Zabukovcu in ga podrla na tla. Zabukovec je začel nato vpiti: »Zdaj pa le po njem, ubijte hudiča, udari ga po glavi!« Iz sobe je potem prišel drugi orožnik in oštirka, nakar so fantje zbežali. Orožnika sta iskala izgubljeno bodalo, pa ga nista našla, pač pa sta prijela Zabukovca, ki je vpil: »Le išči, hudič, bajonet, boš vsaj ob službo, saj sem ga zlomil na dva kosa« — in oddala strastnega pretepača sodišču.

— **Aljažev Dom v Vratih** ostane, ker je pričakovati, da bo sedaj lepo vreme, do vstetega 6. oktobra t. l. odprt in oskrbovan.

— **Naročene Slomškove podobice za šolsko mladino** je »Slovenska Straža« razposlala. Nova naročila takoj izvrši. Ena krasna podobica velja samo 5 vinarjev. Hitite z naročili.

»SLOVENČEV« PODLISTEK.

Opozarjamo prijatelje »Slovenca«, da pričnemo prihodnji torek s pričevanjem prekrasne povesti

»Roža sveta«.

Angleški spisal H. R. Haggard.

Kdor bo pričel čitati to povest, čital jo bo z zanimanjem do konca. Nismo se strašili ne truda ne stroškov, da čitateljem »Slovenca« podamo res nekaj izrednega.

Agitirajte povsod za nove naročnike ali kupujte posamezne številke »Slovenca«!

DOGODKI NA OGRSKEM.

Priprave ogrske opozicije in ogrske vlade ob zasedanju ogrske delegacije na Dunaju.

Grof Mihael Karoly je izjavil, da se odpelje z več poslanci na Dunaj, kjer nameravajo ob zasedanju ogrske delegacije razgrajati, bodisi v zborovalnici delegacij ali pa na ulici. Preskrbljeno da je že vse, da če bo kdo aretiran, se založi kavcija in da dobe aretiranci zagovornike. Grof Karoly baje sam pokrije stroške za izlet ogrske opozicije na Dunaj. Ogrska vlada je baje že vse pripravila, da morebitne izgrede v kľi zađuši. V dunajski palači ogrskega ministrstva bo skrbela za red ogrska policija. Vzdrževatelj reda in krotitelj ogrske opozicije v ogrskem državnem zboru, policijski višji nadzornik bo odposlan s sto budimpeštanskimi policisti na Dunaj. Ker posvetovalnica, kjer zboruje ogrska delegacija, ni velika, jo nameravajo vladni poslanci sami zasesti. Če se pa kljub temu posreči opoziciji vdreti v posvetovalnico, bo pa imel Pawlik besedo in bo vrgel na cesto razgrajace. Na cesti pred palačo bo pa skrbela za red dunajska državna policija. Z Dunaja poročajo, da je bil že včeraj Pawlik na Dunaju, kjer si je že ogledal zborovalnico, po drugih poročilih pa včeraj Pawlik še ni bil na Dunaju.

Lukacs toži Desyja, ki ga je obdolžil, da je za volitve porabil 4.000.000 kron državnega denarja.

Lukacs hoče poslanca Desyja uradno tožiti radi očitanja, da je za volivne namenje porabil 4.000.000 kron državnega denarja. V klubu vladne stranke je izjavil Lukacs, da ni niti enega vinarja mogoče poveriti iz državne blagajne, da bi poverjevalca ne prijel računski oddelek državne blagajne ali pa državni računski dvor. Izjavil je, da rad odstopi, a da hoče prej napraviti red na celi črti in ga trajno zagotoviti, tako da bo večina lahko nemoteno vladala. Drugače ne sklene miru.

Polyak odpuščen iz službe.

Policista Polyaka, ki ni hotel odstranjevati opozicijskih poslancev iz državnega zbora, so radi nepokorščine odslovili iz službe in ga izpustili iz preiskovalnega zapora.

Predsednik ogrske magnatske zbornice nevarno obolel.

Predsednik ogrske magnatske zbornice, grof Albin Szaby, je nevarno obolel.

Študentske novice.

Š Shodi S. K. Z. V Šmartnem pri Velenju se vrši jutri, dne 22. t. m. po rani maši shod S. K. Z. v Društvenem domu. Govori poslanec dr. Karol Verstovšek.

Š Celjske novice. Nemško-slovenski gimnazijski razredi. Na tem zavodu je bilo začetkom nove-

ga šolskega leta sprejetih 191 učencev, in sicer šteje I. razred 71, II. razred 56 + 1, III. razred 36 + 1 in IV. razred 25 + 1 učenec. I. in II. razred se bosta delila. Profesorski zbor se v toliko spremeni, da je na zavod imenovan za učitelja g. Rabuza iz Maribora. — Dva nova slovenska obrtnika se naselita v kratkem v našem mestu, in sicer en tapetnik in en dimnikarski mojster. Za podjetne slovenske obrtnike s primerno glavnico se dobi tukaj še vedno dovolj kruha. — Nemško državno obrtno šolo hočejo dobiti v Celje. To je povedal v eni zadnjih občinskih sej novozapriseženi celjski župan dr. Jabornegg. — Ponesrečen kaznjene. Kaznjene Martin Ramšak je delal te dni v Majdičevem mlinu na Spodnji Hudinji pri Celju. Po nesreči je padel pri vzpenjači iz tretjega nadstropja na tla ter zadobil pri tem hude poškodbe. Poklicani zdravnik je odredil takojšnjo odpeljevanje ponesrečenca v bolnišnico.

š **Novo industrijno podjetje** velike obsežne lesne trgovine se namestava ustanoviti pri splošno znanem »Rogovilcu« (Habelwirt) pri Solčavi v Savinski dolini. Ustanovila se je nekaka družba tamošnjih kmetov in se je z gradnjo priprav za žage, ki so proračunjene na približno 100.000 kron, že pričelo.

š **Transmisija ga je zgrabila.** V valjčnem mlinu v Jurovcih pri Ptujju je ponoči stražil mlinarski pomočnik Alojzij Praprotnik. Proti 3. uri zjutraj je hotel kljub prepovedi spustiti v tek spajilni stroj za žito. Praprotnika je pri tem zgrabila transmisija ter mu odtrgala eno roko. Težko ranjenega so še isto noč spravili v ptujsko bolnišnico.

š **Vlom.** Iz Radgone: Pri posesniku Ferdinandu Pajlu in davčnem uslužbencu Francu je bilo ukradenih več stvari v skupni vrednosti okrog 200 kron.

š **Požar.** V Črešnjevcu so zgorela gospodarska poslopja kmetov Gregorja Koren in Jožefa Frešerja. Škoda je precejšnja. Kako je nastal ogenj, ni znano. Ako bi bil pihal veter, bi bila lahko zgorela cela vas.

š **Pri občinskih volitvah** v občini Gradišče blizu Sv. Duha na Ostrem vrhu so zmagali liberalci.

š **Utonila** je te dni v potoku Dretja blizu Nove Štife okrog 70 let stara Marija Podbregar, p. d. Spod. Vertačnica. Ze dalje časa je bolehal, v novem času pa se ji je omračil um: odšla je z doma, zašla v precej naraslo Dretjo ter utonila.

š **Smrtna kosa.** V Št. Janžu na Dravskem polju je umrla povsod priljubljena posestnica G. Šolar, p. d. Repička. — V Rožičkem vrhu pri Št. Jurju ob Ščavnici je umrl 19 letni mladenič Jožef Fras. — V Čmureku je umrl te dni Radeckijev veteran Karol Simon, čič, 85 let star. Udeležil se je italijanske vojske v letih 1848 in 1849. — V Velenju je umrla grofinja Bianka pl. Adamovich v starosti 75 let.

š **Ker se ni hotel ločiti od žene.** Iz Dusenborfa na Srednjem Štajerskem poročajo sledečo zgodbo: Zakonska Längl v Dusenborfu sta se hotela ločiti; vendar pa mož ni hotel privoliti v kako odpravnino za ženo. Ta se je pa oblekla v hudobca in obiskovala svojega moža ponoči. Strašila ga je z različnimi mukami in izsilila iz njega sčasma 2800 kron. Ko je končno Längl s pomočjo sosedov vendar prišel ženi na sled, je ta neznano kam izginila.

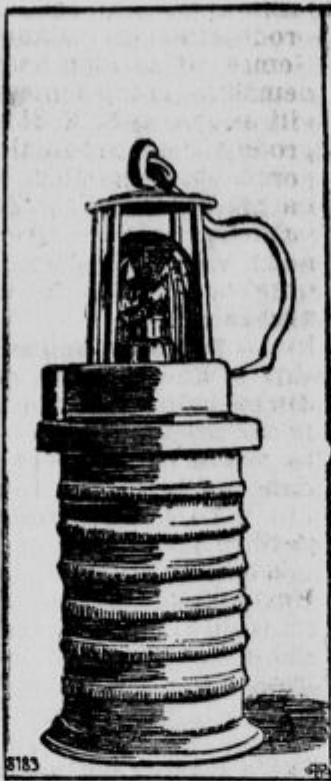
š **Povozil** je v Mariboru v prejšnji Poštni ulici neki kolesar soprogo gimnazijskega ravnatelja gosp. Tominška. Gospa je dobila na roki poškodbe.

š **Razpisani učiteljski mesti.** Na dvorazredni ljudski šoli v Št. Florjanu pri Rogatcu (II. krajevni razred), je razpisano mesto učiteljice. Prošnje do 13. oktobra. — Na štirirazredni ljudski šoli v Mozirju (II. krajevni razred), je razpisano mesto učiteljice. Prošnje so vložiti do 15. oktobra t. l. pri krajnem šolskem svetu v Mozirju.

š **Na paši utonila.** V Godamerčih pri Ljutomeru je pasla posestniška hči Antonija Lajh svinje. Pri tem jo je prijel božjast in jo vrgla čez nek brežiček v bližnjo m., kjer je v nezvesti utonila.

Primorske vesti.

p **Za deželnozborske nadomestne volitve** v Pulju so Lahi, kakor smo poročali, postavili za kandidata dr. Antichievich. Dr. Antichievich je hrvaški renegat, najstrupenejši kamoraš, kar si jih je mogoče misliti, iherent od nog do glave, ima pa vsled svojega znanstva kot spreten zdravnik in osebnega nastopa veliko zvez ter se zdaj zlasti okoli mornariških krogov plazi, poudarjajoč svoj »patriotizem«. Hrvaški kandidat je Josip Stihović, ki bo imel precej hudo borbo. Upati je, da patriotični grozi ne bodo šli na lim dr. Anti-



Nova električna rudarska varstvena svetilka nadinženirja Fäberja v Dortmundu, za katero je angleška vlada izplačal dvanaest tisoč mark nagrade.

NOVA ELEKTRIČNA RUDARSKA VARNOSTNA SVETILKA.

Angleška vlada je razpisala konkurenčne nagrade za rudarske varnostne svetilke. Izmed 193 svetilk je dobila prvo nagrado 12.000 mark rudarska električna varnostna svetilka nadinženirja Fäberja iz Dortmundu. Sve-

tilka, ki jo kaže naša slika, obstoji iz akumulatorja, spodnjega in zgornjega dela. Kljub solidni izvršbi ne tehta več kot 2 kg. Žarnica sveti za pet sveč ter gori po napolnitvi akumulatorja 16 ur neprestano. Svetilka nudi popolno varnost pred treskavimi plini in so katastrofe popolnoma izključene.

chievichu, ki ga mi že jako dolgo poznamo kot ultra Italijana.

p **Delovanje »Dobrile«.** Iz tajniškega poročila kat. hrvaškega akad. društva »Dobrile« v Istri posnemamo, da je osnovalo društvo 12 mladeniških društev s 400 člani, nabavilo si je nadalje čitank, zvezkov in svinčnikov za poučevanje analfabetov; v Borutu n. pr. se je na ta način 40 ljudi naučilo brati in pisati, predavanj za ljudstvo so priredili Dobričani 19, pohodov od enega do drugega mladeniškega društva se je vršilo 50.

p **Kriza** obstoja v istrskem akademskem društvu »Istra«, ki se izdaja za neustrankarsko, a je v istini večalimani liberalnega duha. Članov je 20, a od teh je le šest članarino plačalo. Drug drugemu očitajo nedelavnost in se po listih napadajo. Organizacija polovičarjev torej nima sreče.

p **Gospodinski tečaj** v manjšem obsegu se je vršil začetkom tega meseca s podporo »Zadružne Zveze« v Dobrinju na otoku Krku. Poučevala je gđica Ema Peče, tečaj je pahaljo 40 deklet.

p **Samoumor neznanca.** Iz Gorice 20. septembra: Danes popoldne okrog pol 2. uri se je vrgel na Soški cesti s Korenjskega mosta v globčino neki neznanec, star 18 do 20 let. Obležal je mrtev z razbito glavo. Identitete niso še mogli dognati, gotovo pa je, da je tujec in ne Goričan.

p **Naprednjaštvo.** Pred nekaj dnevi so nekateri malopridneži onesnažili nabrežinsko cerkev s kravjekom in z drugo nesnago.

p **Izprememba poštnih okrajev.** Vas Nogarado, ki se spadala k c. kr. poštnemu uradu Chiopris, spada od 1. septembra t. l. sem v dostavljavni okraj c. kr. poštnega urada Visco ob goriško-italijanski meji. — Ker je začela 1. t. m. na Vrh (pri Grahovem ob Bači) poslovati poštna nabiralnica, se je vas Vrh (Bukovo) odcepila od poštnega urada v Cerknem, in vsa Sveta Viška gora od poštnega urada Slap ob Idriji ter sta se obe imenovani vasi priklopili k dostavljavnemu okraju c. kr. poštnega urada v Grahovem ob Bači. — Ker posluje od 1. t. m. poštna nabiralnica v Vinesu, so se vasi in selišča: Baldinišče, Cer, Gorica, Marcinica, Bobaki, Golja, Jureški, Markolini in Markoči odcepili od poštnega dostavljavnega okraja Sveta Nedelja (Sta Domenica di Albona) ter se priklopili k dostavljavnemu okraju c. kr. poštnega urada v Labinu.

p **Brzojavno zvezo** sta dobila zadnji čas c. kr. poštna urada Materija (v političnem okraju Voloska) in pa Salvore (v političnem okraju Koper).

p **Nova poštna nabiralnica** je začela poslovati 1. septembra t. l. v Vinesu (v političnem okraju pazinskem) ter ima svojo pošto zvezo s c. kr. poštnim uradom v Labinu.

p **Selskega pismonoša** so dobile naslednje v dostavljavnem okraju Pulj 1 se nahajajoče vasi in selišča: Petris, Deghenghi, Lohorik, Radeka, Wassermann, Montič in pa Valtura, katerim bo dostavljal pošto poštni sel trikrat na teden, in sicer: v ponedeljek, sredo in petek. Vsled tega sta s 1. septembrom t. l. poštni nabiralnici v Valturi in pa v Lohoriku prestali poslovati.

p **Plazovi v septembru.** Na Poreznu, ki pač ni Bog ve kako visok hrib, je nesel plaz že štiri kupe sena. No, upanje je, da bodo posestniki, če se sneg stopi, še kaj od tega dobili, če ne bo za krmo, bo vsaj za steljo.

p **V goriški deželni blaznici** bodo prizidali paviljon za kronične blaznike, ki je proračunjen na 250.000 K.

Polresi ob marmarskem morju.

Iz Carigrada poročajo, da se od 9. avgusta, ko je v primorju ob jugozahodnem Marmarskem morju povzročil potres grozno opustošenje, trese zemlja skoro neprestano. Skoro vsak drugi dan se pojavljajo več ali manj močni potresni sunki, ki vznemirjajo prebivalstvo v glavnem mestu. Bedaste govorice seveda še bolj pospešujejo vznemirjenje. V zadnjih dneh ramazana so pridigovali nekateri hodže v mošejah, da bo v 40 dneh, štetih od 9. avgusta, potres porušil ves Stambul. Ko je preteklo nedeljo nenadoma nastal močen vihar, so mnogi res mislili, da se bliža konec sveta ter so prebili celo noč v molitvi na strehah svojih hiš. 14. t. m. je ob pol 1. uri ponoči v Ganohori, kot se imenuje nesrečna pokrajina ob Marmarskem morju, zopetni potres uničil vse, kar je še ostalo od 9. avgusta. Kar je še bilo hiš in koč v vaseh Myrifoto, Ganos Hora, Avdimion, Perestaris itd., je ta drugi potres vse uničil. Podrle so se tudi novonapravljene opokarne. Vse cerkve in samostani so močno poškodovani. Prebivalstvo je brez kruha in v največji revščini. — Ni dvoma, da sta bila potresa 9. avgusta in 14. septembra tektonična, posledica pogrezanja obrežne pokrajine, ki je znana pod imenom Ganohora. Dva rumunska potresna raziskovalca, ki se mudita v potresni pokrajini, sta konstatirala, da so se znižala tla za pol metra. V Carigrad došli kapitani pripovedujejo, da je mogoče znižanje tal videti z morja. Videli so tudi plavati po morju velike množine blata. Po zadnjem potresu so začeli studenci, ki so po prvem potresu usahnili, zopet dajati vodo, obstoja pa bojazen, da se bo pogreznilo v morje vse obrežje, na katerem živi nad 20.000 ljudi. Od 9. avgusta se v Ganohori vedno bolj širijo razpoke, ki so nastale pri glavnem sunku. Neki potresni raziskovalec pripoveduje, da se je spustil v neko tako razpoko 27 m globoko, pa še ni našel nobenih tal. Zato tudi ne smatra za izključeno, da ne bi prišla nova katastrofa na pokrajino in priporoča, naj se razrušene vasi ne pozidajo na sedanjih mestih, temveč naj se jih preseli bolj v notranjost dežele. Vinska letina je letos mnogo obetala, a potres je uničil vse stiskalnice, sode, kleti in drugo orodje, tako da ne preostaja vinčarjem drugo, kot da prodajajo sveže grozdje v Carigrad ali pa čakajo, dokler ne pride kak zunanji vinotržec in odkupi vse grozdje na trti. Moral bi pa za trgatve prinesiti vse potrebno s seboj. Položaj prebivalstva je res obžalovanja vreden.

Ljubljanske novice.

Ij **Volilni shod.** Jutri ob 10. uri popoldne se vrši v veliki dvorani Ljudskega Doma volilni shod za somišljenike S. L. S. Govore: dež. glavar dr. Ivan Šusteršič in kandidata Ivan Kregar in dr. Lovro Pogačnik.

Ij **Legitimacije in glasovnice** za ljubljanske deželnozborske volitve je začela

pošta volivcem dostavljati. Kdor bi izmed volivcev ne dobil volilnih dokumentov do danes, naj se zglozi v tajništvo S. L. S. (poslopje »Ljudske posojilnice«, II. nadstropje, levo) ali pa naj gre osebno po legitimacijo in glasovnico na deželno vlado, Simon Gregorčičeva ulica, I. nadstropje, soba št. 33. Opozarjamo volivce, naj si preskrbe volivne dokumente zanesljivo do ponedeljka, 23. t. m. zvečer, ker se na dan volitve ti dokumenti ne bodo več izdajali!

Ij **Volilci, shranite volilne legitimacije za slučaj ožje volitve!**

Ij **V glasbeno šolo »Ljubljane«** se je mogoče vpisati do ponedeljka ter se bode vpisovalo tudi v nedeljo dopoldne. Pozneje se ne bode več sprejemalo za tekoči tečaj. Zato naj se vsak naš somišljenik, ki ima za pouk godno deco, požuri z vpisovanjem. Več povedo lepaki.

Ij **Ivan Francevič Hribar, pridí, domovina te čaka!** Naš nepozabni bivši župan, ruski romar Ivan Francevič Hribar, se je te dni zopet mudil v beli Ljubljani, ki ga tako bridko pogreša. Podal se je v neko oštarijo in tam sirotam, ki za njim žalujejo, začel pripovedovati povest čisto v duhu svetega pisma, katero pobožni Ivan Francevič tako zelo cení in se vsikdar po njem ravna. »Dan« piše, da je on, Ivan Francevič, kakor nekak Abel daroval Bogu Očetu vse svoje misli in čustva ter jih posvetil delu za ubogo domovino; prišel pa je črni Kain in umoril svojega brata; podobno se je godilo našemu Ivanu Franceviču. Ivan Francevič je na tem znamenitem shodu navzoče nagovarjal s »prijetelji«, dejal o sebi, da je »skromen« in od srca »ponižen«, »klerikalce« je imenoval »skušnjavce« in »peklenške tovariše«, ki »ponoči sejejo ljuliko po slovenski domovini« in podobno, kakor da bi pridigal v katedrali Svetega Izaka v Moskvi. Navzočim so kar kapale solze po bradi kakor ledeni svečniki pozimi raz streho. In vsa domovina se je zopet zagrnila v žalost. Škoda, da se je zdaj ta ginljiva povest Ivana Franceviča izkazala kot bajka; bila je res prelepa. Pa nič zato, domovina slejkoprej težko čaka, da ji Ivan Francevič zopet posveti svoje neprecenljive moči in ji prinese v dar vse svoje sile in talente, svoje nesebično srce in abelsko — čisto dušo. Posebno pa Ljubljana kar drhti za svojim Ivanom. Po ljubljanskih mostovih črné in rjavé napis, na katerih se blesti ime Ivanovo, in ga željno pričakujejo, da jih pusti očistiti in tako svetu ohrani slavo svojega imena. Tovarne, ki izdelujejo take napise, so se pritožile, da nobenih novih naročil več ne dobe. Nove ulice kar kriče po staroslovanskih imenih, katere je naš Ivan Francevič znal tako lepo izbrati, muzej na Gradu še zdaj ni odprt, gospod Ciril Koch nima nič več načrtov in si želi nazaj svojega dragega Ivana, ki je bil mojster v drznih fantastičnih konstrukcijah a la Tivoli in ljubljanski »lintverne«, gospodu Kendi je v Zofiji silno dolgčas po Hribarju, Podgoršek bi rad nazaj prišel, na Gorenjskem čaka na Ivana »paradiž«, v Ljubljani čaka Adolf Ribnikar, ki se je tudi naveličal biti v osmem činovnem razredu in bi rad prišel v sedmega, sploh, če se Ivan Francevič ne bo kmalu odločil in če bo še dolgo v svoji nežnostnosti užaljen, ker ga je nesrečna domovina pustila kar tako oditi, ne vemo, kaj se utegne še zgoditi. Ivan Francevič, Tebe čakamo, da nam ob četrtmilijonskem ljubljanskem mestnem deficitu povišaj naklade!

Ij **Ali še ne boste nehali?** Liberalci se zadnji čas neprestano predstavljajo javnosti kot ubogi mučeniki, katere so zlobni klerikalci razvpili kot antipatriotičen element. Ta pesem nam res že preseda in če je kmalu ne bo konec, bomo primorani liberalcem poklicati v spomin stvari, ki jim ne bodo ledo ljube. Včeraj so se v »Mestnem domu« zopet postavljali s svojim patriotizmom. Ali ti gospodje še vedo, kako je pisalo njihovo glasilo ob času aneksije? Ali se spominjajo, kako se je pri »Narodu« lep čas vsak patriotičen pojav kruto smejel? Ali prav nič ne vedo, kako krvavo antimitaristično je »Narod« nedolgotega še pisal? Ali so čisto pozabili, kako so pisali za časa znanih kravalov? Ali res nič več ne pomnijo, kaj je njihov voditelj v deželnem zboru govoril o prepadu med slovenskim ljudstvom in dinastijo? Ali so pozabili, kako je pozneje, ko je po celi monarhiji zavel patriotičen veter, dr. Tavčar sam v svojem glasilu ostro pokaral nepatriotične pojave v naprednih vrstah? Nam ni niti na kraj pameti, da bi denuncirali, mi le konstatiramo, kar se je črno na belem bralo. Tudi bi tega ne pogrevali, ako bi liberalci ne imeli ljudi za tako neumne, da bi se ne spominjali, kaj je bilo pred komaj enim letom. Zakaj »patriotizem« liberalne stranke je še presneto mlad in patriotične luskine na liberalnem telesu še zelo nove. Največja zanimivost pa je, če zdaj dr. Tavčar, Triller in Ravnihar predstavljajo kot vzor avstrijskega patriotizma — Adolfa Ribnikarja. Lep okus morajo liberalci imeti, da take stvari požirajo. Liberalen želodec mora pač biti okovan z jeklom.

Ij Zakaj so ljubljanci dobri. Dr. Triller skuša te dni ljubljance prepričevati, da je Adolf Ribnikar zanje nujno potreben in da bi Ljubljana, kakor svojčas ni mogla živeti brez Hribarja, tudi zdaj ne mogla obstojati brez slavnega Dolfeta. Sicer pa meni dr. Triller, da morajo ljubljanci že samo zaradi tega Ribnikarja voliti, ker je njegov mandat še vedno smatrali za veljaven. Dolžnost naprednega ljubljancina je torej, iti v boj za Ribnikarja kakor mohamedanci za zeleno preokovo zastavo. Toda še predno je dr. Triller tako prepričeval goste v neki liberalni gostilni, je cela Ljubljana vedela, da se je vodstvo narodno-napredne stranke dolgo mučilo in trudilo z vprašanjem, kako bi se stranka Adolfa Ribnikarja iznebila. Le strah pred vpitjem tistih kričarjev, ki bi radi starine siran porinili in ki so jih starini sami vzgajili, je bil vzrok, da si dr. Tavčar in dr. Triller, potem ko Ribnikar ni hotel odstopiti, če ne dobi državnozbornskega mandata v zameno, nista upala tega velikana vreči. Kako more zdaj dr. Triller ljubljance imeti za tako priproste, da mu bodo spričo teh dejstev verjeli, da je Adolf Ribnikar liberalni ljubljani tako potreben kakor oko glavi in da se na drugo kandidaturu sploh nikoli ni mislilo? Liberalno vodstvo bi se bilo Ribnikarja rado odkrižalo, »čestiti volilci« pa naj ga zdaj volijo? Ali je za liberalne volivce vse dobro? Kdor bo zdaj Ribnikarja volil, bo res dokazal, da je slep in gluhi in da bi tudi metlo volil, če bi jim jo dr. Tavčar in dr. Triller priporočala.

Ij »Disciplino« in »moč« liberalne stranke na eni strani, »skromnost« Ribnikarja na drugi strani znači naslednje dejstvo: Ko je bila razpisana zahteva volitev v državni zbor, tedaj je zahteval Ribnikar z ozirom na »zaslug« za stranko, da se ga postavi za kandidata. Ta kandidatura ni nič kaj »dšalaa« liberalni stranki, zato se je Ribnikarja pregovarjalo, naj to misel opusti. Ribnikar se je udal pod tem pogojem in resigniral na kandidaturu za državni zbor, da se ga voli v deželni zbor. Ker so bili pa vsi liberalni stolički zasedeni, zato se je moral eden umakniti. In umaknil se je g. Knez in odložil svoj deželnozbornski mandat, da napravi mesto Ribnikarju. Ribnikar je bil potem res izvoljen, ali deželni zbor ni volitve verificiral. Danes se pa zopet ponuja za kandidata. Tu se vidi, da se ne baranta samo danes, ampak da se je barantalo že preje in grešilo na potrpežljivost ljubljanskih volilcev. Seveda, takemu gospodu kot je Ribnikar se morajo umikati drugi možje, n. pr. Knez.

Ij Prijaznost se že zopet pojavlja pri liberalcih in prav lepo ponižno odzdravljajo volilcem možje, ki ne veljajo ravno za posebno prijazne, kakor gg. dr. Triller, Reisner in Ribnikar.

Ij Zopet sijajni uspeh mladinov. Ljubljanski »Združeni čevljarji« so s svojim podjetjem prišli že pred leti v slab položaj. Takrat jih je sanirala Zadruga zveza. Ko pa je bilo vse lepo sanirano, tedaj so jih pa mladini zvalili proč od Zadruga zveze k Zvezi slovenskih zadrug. Kmalu je pod proktoratom mladinov sledil krah. Sedaj dobivajo udeleženi čevljarški mojstri žalostne pozive, da mora vsak v proslavo gospodarstvih mladinskih ženičev plačati 500 K. Tako so tudi obrtniki povsod tepeni, kjerkoli se družijo z liberalnimi mladini. Liberalna stranka je pa tega skrivna, ker mladine še vedno protežira in jih ne postavi pred vrata.

Ij Žalostna stavbinska sezona v Ljubljani. Dočim se v drugih mestih vendar nekaj zida, je v tem pogledu v Ljubljani silno mrtvo. Podjetni duh se je zelo zmanjšal — posledice vzornega gospodarstva tistih, ki so doslej imeli Ljubljano v zakupu. Tudi včeraj je magistratni gremij mogel rešiti samo nekaj malenkostnih stavbinskih zadev. Iv. Šiški se je naknadno pod nekaterimi pogoji dovolila preuredba šupe, Iv. Bonaču se je dovolilo preuredbo šupe v skladišče za papir, Alojziju Zajcu se dovoli nekaj novih stavbinskih izprememb v njegovi hiši v Kolodvorski ulici, Fr. Andlovcu v Kopališki ulici se dovoli k njegovi hiši nov prizidek. Pri Orazmovi hiši v Hradeckega vasi se morajo izpolniti predpisi. Andreju Bouconu se da uporabno dovoljenje za preuredbo salona v skladišče za stole. Val. Mraku se da uporabno dovoljenje za nekatere prezidave v njegovi gostilni na Rimski cesti, istotako za prezidave Uršuli Zalaznik na Korolinski zemlji, kongregaciji usmiljenih sester za šupo in kozolec, g. Ogorelcu za nekatere prezidave in Janku Česniku se dovoli napravo izloženih omaric pred njegovo prodajalno.

Ij Novi prebodi. Magistratni gremij je včeraj sklenil napraviti naslednje nove cestne prehode: na Poljanski cesti pri gimnaziji, nasproti Marijanišča, na Karlovski cesti od Šarčeve hiše

na nasprotno stran, z Resljeve ceste do Slomškove ulice, iz Gradišča proti nemškemu gledališču, iz Zvezde proti »Slovenski Matici«.

Ij Koncesije. Vsled sklepa magistratnega gremija dobe koncesije: Jožef Kopač, branjevec, poleg Gospodarske zveze za točenje sodavice, Alojzij Gasparati za prodajo sodavice pred frančiškansko cerkvijo, dovoli se prenosi kavarniških koncesij g. Vošperniku na Sv. Jakoba trg, g. Izlakarju pa na Rimsko cesto. — O novi kavarni v Škofji ulici magistratni gremij še ni nič sklepal, ker mu obrtni referent tozadevno zadevo še ni predložil.

Ij Za prebivalce na Ižanski cesti. V včerajšnji seji magistratnega gremija je občinski svetnik Štefe predložil naslednje želje prebivalcev Ižanske ceste: 1. Napravil naj bi se hodnik, kakor je povsod po drugih cestah, vsaj po eni strani ceste. — 2. Blato naj bi se večkrat proč spravilo, ker v jesenskem in zimskem času je radi velikega prometa vedno toliko blata, da bi bilo mnogokrat komaj, da bi se s čolni vozili. — 3. Kadar zapade sneg, naj bi se ga takoj preoralo (ne kakor dosedaj, šele dan pozneje ali nič) in napravilo tudi pot za pešce, da se morejo vozovom umikati, ker se je dosedaj moral vsak, če je srečal voznika, umakniti v sneg, če je bil tudi še tako visok. — Sedaj je že več kot sedem let, kar je bil hodnik posut, ker pa pravijo, da na sedem let vse okrog pride, torej bi bilo tudi že čas, da se naša zanemarjena cesta preuredi. Tisti kupi šute, ki so vedno bolj v sredi kot na strani ceste, naj bi se bolj h kraju pomaknili, da se dobi več prostora za hodnik. Pri botaničnem vrtu, kjer je cesta bolj ozka, naj bi se oba jarka ob strani ceste zasula, da bo širši cesta in tako dovolj prostora za hodnik. Na Dolenski cesti je hodnik do Rdečega križa, zakaj naj bi pa tukaj ne bil, saj smo tudi davkoplačevalci, poleg tega pa to cesto rabijo vsaki dan skoro vsi iz Illove, Hauptmance in Črne vasi. — 4. Hidranti pri vodovodu na Ižanski cesti so zasuti! Kaj bi bilo v slučaju kakega požara? Naj se jih odkrije, da se jih v takem slučaju more dobiti.

Ij Poročila se bo 23. t. m. gospodična Erna Povše, hčerka gosp. komerčnega svetnika drž. in dež. poslanca Frana Povšeta, z dež. nadinženirjem g. Krajcem.

Ij Do 100 delavcev in delavk v ljubljanski predilnici izključenih od dela. Ko so včeraj zvečer izplačevali v ljubljanski predilnici delavstvo, so vročili vsem delavcem in delavkam predilniškega oddelka, do 100 oseb, listke, s katerimi so vsem v 14 dneh odpovedali delo. Delavstvo je bilo zelo razburjeno in presenečeno. Odpoved se je delavstvu utemeljevala, češ, da se opusti v ljubljanski predilnici predilniški oddelak, ker se namerava razširiti tkalnica. Delavstvu se je reklo, da dobi delo v litijski predilnici in v dveh predilnicah: ena na Goriškem, druga na Štajerskem. Odpovedalo se je celo takim delavcem, ki delajo že nad 30 let v ljubljanski predilnici. Čudno pri tej odpovedi je to, ker so pred kratkim sprejeli večje število novih delavcev v tvornico. Novi ravnatelj ljubljanske predilnice je silil že več časa, osobito delavke, naj grejo delat v litijsko predilnico, ki deloma že zdaj zaklada ljubljansko predilnico s prejo, a delavstvu se ni povedalo, da se namerava predilniški oddelak opustiti. Nekaj dni se mudi v ljubljanski predilnici predsednik novega kartela avstrijske tekstilne industrije Kuffler. Sodi se, da hoče kartel znižati število vreten, govori se pa tudi, da se je v ljubljanski predilnici z nabavo novih strojev precej zavozilo. Vsekakor je grdo, da se tebi nič meni nič vrže na cesto toliko delavcev in to tem bolj, ker so se sprejemale še nedavno nove moči na delo.

Ij Važna razsodba upravnega sodišča za nastavljenca užitninskega zakupa. Dne 20. t. m. se je pečal senat upravnega sodišča pod predsedstvom Zenkerja s pritožbo ravnateljstva užitninskega zakupa v Gradcu proti razsodbi notranjega ministrstva, ki je ukazalo, da mora ravnateljstvo užitninskega zakupa svoje nastavljenca zavarovati pri pokojninskem zavodu. Ravnateljstvo je v svoji pritožbi zavzemalo stališče, da delo nastavljenec užitninsk. zakupa ni zvezano z duševnim delom. Upravno sodišče je pa razsodilo, da je pritožba neutemeljena in je razsodilo, da se morajo nastavljenec graškega užitninskega zakupa zavarovati pri pokojninskem zavodu. Logično je, da mora tudi ljubljanski užitninski zakup svoje nastavljenca zavarovati pri pokojninskem zavodu, ker osobje ljubljanskega užitninskega zakupa izvršuje ravno tiste posle, ki jih izvršujejo nastavljenec ravnateljstva graškega užitninskega zakupa.

Ij Še enkrat cvetlični dan. Vedno lepše stvari se čujejo o narodnem radikalizmu, na čegar slavo in korist je bil vrizorjen cvetlični dan. »Deutsche

Stimmen« pripovedujejo, da so prodajalke in prodajalci prodirali v nemške prodajalne in stanovanja Nemcev, Nemce so na izprehodih nadlegovali z nemškim prosjačenjem. Tako so spravili skupaj 6422 K 84 vin. O vsiljivosti prodajalk in prodajalcev se tudi nam poroča več dogodbic. Nek gospod se je na primer pod Rožnikom vljudno zahvalil za cvetke. A prodajalec le ni odnehal in silil naprej. Ker pa ni nič opravil, pričel je na gospoda, ki se je vljudno zahvaljeval, kričati: »Ta je pa klerikalec! To ni nič! To je grdo!« Proti takemu nadlegovanju bo treba drugič ob pravem času najodločnejše nastopiti. Pri tem cvetličnem dnevu se je pokazalo, da se od deželne vlade dana navodila popolnoma prezirajo.

Ij Tečaj za krojenje in izdelovanje perila, katerega je priredil tukajšnji »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem«, se zaključil v nedeljo, dne 22. t. m. ob 11. uri dopoldne v prostorih »Slovenske trgovske šole«. Kongresni trg št. 2. Zajedno se odprla razstava v tečaju izgotovljenih del, ki ostane občinstvu brezplačno na ogled ta dan do 6. ure popoldne in ponedeljek dne 23. t. m. od 9. ure dopoldne do 6. popoldne.

Ij S pošte. Poštni oficijant Rok Groselj, ki je bil čez poletje zaradi narastlega prometa prideljen c. kr. poštному uradu na Bledu, je premeščen nazaj k glavnemu poštному uradu v Ljubljani.

Ij Malo preveč kriče liberalci, da je Etbina Kristana denunciral »klerikalec«, da je bil pred vstopom na ameriška tla prijet in nekaj časa pridržan. Denunciacija je bila tako neumná (v pismu je bilo, kakor poroča »Zarja«, da je Etbin Kristan prebil štiri leta v zaporu v Avstriji radi bojev s policijo), da je dotično pismo pisal ali kak liberalce ali pa je bilo napravljeno za — reklamo Kristanovih predavanj.

Ij Dve flno z okusom izvršeni klavijolini je razstavila tvrdka Bajde in dr. v izložbenem oknu »Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem«. Tvrdka je dokazala s tem, da je znala dati g. Bajdetovi iznajdbi tudi obliko, da bo gotovo v okrasek vsakemu salonu. Ceme so tako zmerne, da bo našla klavijolina, ki se tudi v tujini že dobro upeljuje, gotovo obilo zanimanja pri domačem kupujočem občinstvu. Eventualna pojasnila daje iz prijaznosti tudi »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem«.

Ij Poslovne ure »Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem« bodo od 1. oktobra naprej zopet od 8. do 12. ure in od 2. do 4. ure, nakar naj se blagovoli ozirati.

Ij Poizkušen in izvršen samoumor. Sinoči se je v svojem stanovanju v Pražakovi ulici ustrelil leta 1898. v Sv. Lovrencu pri Ptuju na Štajerskem rojeni kavarniški vajenec Anton Kleinschek. Dal je s samokresom tri strele in se je le z enim zadet v desno stran čela. Padel je na tla in takoj začel klicati na pomoč in tarnati, češ, kaj sem storil, potem se je pa onesvestil in so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer upajo, da še okrevá. — Tragično smrt je pa storil prekajevalec mesa Otton Hartmann. Le temu je pred nekaj časom umrla žena in se je pred kratkim oženil drugič. Včeraj popoldne je pa uredil vse račune, potem pa šel na pokopališče v Štefanji vasi ter se tam na grobu pokojne žene ustrelil. Njegovo truplo so položili v mrtvašnico v Štefanji vasi, kjer bo tudi pokopan.

Ij Vojaška godba igra jutri v »Zvezdi« od pol 12. do pol 1. ure.

Ij Umrl je v Kočevju ondodni pekovski mojster Marek.

Ij Hotel »Believue« bo tudi pozimi odprt.

Ij Kolesar povozil. Ko se je včeraj popoldne peljal s kolesom po hodni poti na Poljanski cesti nek mesarski pomočnik, je pred Cuzakovo hišo prišel iz dvorišča 10 letni deček Mirko Jerič, katerega je kolesar podrl na tla. Pri padcu se je deček poškodoval na obrazu in desni nogi.

Ij Med ženskami. V Hradeckega vasi je včeraj zjutraj nastal prepir med delavko Apolonijo Avšič in šiviljo Franciško Pengov. Vročekrvna Avšič je med preprirom zgrabila za neko palico in udarila nasprotnico z njo po glavi s tako silo, da jo je znatno telesno poškodovala. Poslednjo besedo bode imelo sodišče.

Ij Nevaren berač aretovan. Včeraj popoldne je bil v Prešernovi ulici aretovan neki 52 letni možki, ki je od hiše do hiše beračil. Na policiji je aretovanec prvotno rekel, da se zove Ivan Tonin in da je rodom iz Lukovice. Pozneje pa je dejal, da je njegovo pravo ime Ignacij Dobovšek ter da je rodom iz Čepelje pri Kamniku. Dobovšek je preganjan v policijskem listu zaradi tatvine in so ga izročili sodišču.

Ij Klativitez. Po raznih mestih se klati nek Cuny de Pierron, ki si nadeja tudi

imena Rudolf Rosen, Alfred Pavel Cerny in Anton Spack iz Linca, a je rojen 19. suca 1878 na Dunaju in tjejak pristojen. Navedenec si izposojuje pri hotelirjih ali natakarih večje vsote denarja ter zastavlja zanje poštno-hranilnične knjižice z večjimi vlogami, ki so pa ponarejene. De Pierron je okoli 178 cm visok, vitek, dolgolichen, temnorjavih las in takih majhnih brk, nosi bel girardi-klobuk s črnim trakom, svetlo-sivo obleko, svetel površnik, s seboj ima pa precej veliko rumeno ročno torbico z medenimi okovi in ima posebno velike nohte na palcih. Kjer bi se še utegnil pojaviti, naj ga takoj izroče varnostni oblasti.

Ij Ogenj na Barju. Na Barju je danes opoldne pogorelo podstrešje hiše štev. 30 v Črni vasi.

Kupujte in razpošiljajte prihodnji teden, v Slomškovem tednu povsod Slomškove razglednice! Naročila na »Slovensko Stražo« v Ljubljani.

+ Dijaške vžgalice. Liberalni dijakji so v založbi g. Ed. Kavčiča v Ljubljani izdali »Dijaške vžgalice«, na katerih se vidi skoro neverjetna slika liberalnega študenta pri knjigah. Take so liberalni študentje napravili konkurenco vžgalicam, ki jih v Perdanovi zalozi izdaja liberalni odbor Ciril Metodove družbe. Naše somišljenike pozivamo, da povsod zahtevajo vžgalice z napisom »V korist obmejnim Slovence«, ki jih izdaja »Slovenska Straža« in se dobe pri tvrdki Menardi v Ljubljani. Koliko je še krajev, kjer ni naših vžgalic. Posvetite tudi podrobno delu za naše vžgalice povsod nekoliko več pozornosti. Zahtevajte odločno povsod vžgalice z napisom »V korist obmejnim Slovence«! Vžgalice, ki izrečno tega napisa nimajo niso naše vžgalice! Opozarjamo na našnji inserat gospoda C. Menardija v »Slovenca«!

IREDENTSKE DIJAŠKE DEMONSTRACIJE.

Dne 16. t. m. se je vršil v Rivi splošen kongres avstrijskih italijanskih visokošolcev. Glede vseučiliškega vprašanja sta svetovala poslanca Malfatti in dr. Dudan dijakom, naj ne delajo nobenih nepremišljenih sklepov. Posamezni govorniki so grajali odpor tržaškega nameštstva proti provizorni rešitvi italijanskega fakultetnega vprašanja potom priklopitve juridične učne stolice trgovski visoki šoli Revoltelli. V popoldanski seji se je sprejela neka resolucija proti vladi, ki noče rešiti vseučiliškega vprašanja tako kot je ljubo Lahom. Podpisali so tudi udanostno spomenico učenjaku Scipio Sighele, ki je bil izgnan iz Avstrije. Pozneje so priredili dijakji kljub policijski prepovedi izlet v Malcesino, kjer so tamkaj bivajočemu profesorju Sighele izročili udanostno spomenico. Popreje se je vršila na italijanskih tleh še demonstracija zaradi vseučiliškega vprašanja proti avstrijski vladi.

Po svetu.

Smrtne grožnje Rooseveltu. Iz Los Angelosa se poroča, da je zaplenila policija veliko pismo, ki groze Rooseveltu s smrtjo. Policija smatra te grožnje za resne in je zastražila Roosevelta.

Prva ladja, ki se pelje skozi predor Panama. Prva ladja, ki bo prevozila prekop Panama, bo neka ameriška vojna ladja. Prevozila ga bo dne 15. septembra 1913, trgovske ladje bodo pričele voziti skozi predor meseca decembra 1914. Voditelj zgradbe prekopa Panama, polkovnik Goethals je izjavil, da je stala zgradba prekopa 1875 milijonov kron.

Poroka v zaporu. Helena Maczoch je poročila v zaporu svojega sojetnika Zebrowskega, ki je nevarno bolan.

Senzačen umor pri Poznanju. Minuli teden v torek so našli ustreljenega asistenta v Cesarja Friderika muzeju dr. Eriha Blumeja. Zapriji so njegovo ženo. Nekaj časa je tajila, a potem priznala, da je sama moža ustrelila. Dognali so, da je imela morilka razmerje z nekim zdravnikom, še preden je poročila Blumeja.

Štiri anarhisti zaprti, ker so vtihotapljali saharin. Praška policija je zaprla anarhiste Kališa, Soka, Elišata in Stranskega in Stranskyjevo ženo, ki so osumljeni, da so iz Švice vtihotapljali saharin.

Mladi Edison. Teddy Edison, 14 letni in najmlajši sin slovitega iznajditelja Edisona, je nedavno izvršil na vojaški akademiji v Montclairju s sijajnim uspehom neki izpit, vsled česar mu je izpolnil oče njegovo željo ter mu kupil malo tiskarno. Od tega časa izdaja v akademiji mesečnik »Edisons Works Monthly«, ki ga sam piše, urejuje, stavi, tiska in prodaja. Ta list, čegar dohodki bogato poplačajo stroške, no-

roča o dnevnih dogodkih, seveda s perspektive štirinajstletnega dečka. Ima uvodni članek, podlistek, mesečno kroniko ter tudi oddelek za nasvete, ki jih daje Teddy sam onim, ki se nanj obrnejo. Nekomu je v zadnji številki svojega lista takole odgovoril: »Ako ste na koga hudo jezni, potem diktirajte na Edisonov diktograf, ki bi ga moral imeti vsak dostojen človek, surovo pismo, v katerem poveste dotičniku vse, kar o njem mislite. Ko ste končali, razbite valj v diktografu. Vaša jeza se bo nato razhladila in možu boste lahko pisali sladko pismo, v katerem boste vse povedali, kar ne mislite o njem, a kar rad sliši.«

Uspeh kazni. Mali Fric absolutno ni mogel umeti, da na svetu niso le samo strici in tete in da se ne sme vsem odraslim ljudem reči »ti«. Tudi ko je prišel v šolo, je vedno tikal učitelja. Ta ga je poslušal nekaj časa smehljaje, potem pa mu je skušal energično dopovedati, da se mora reči učitelju »vi«. Toda Fric je dostikrat grešil. Nazadnje — ko je bilo prvo šolsko leto skoro že končano — je zmanjkalo učitelju potrpljenja ter je ukazal Fricu, da mora za kazen spisati celo stran: »Učitelju ne smem reči »ti!« Fric se je s težkim srcem lotil dela in naslikal polno stran lepega nauka. Ravno, ko je končal, pride oče domov in pogleda, kaj piše mali Fric. »Kaj,« pravi ves zavzet, »ti še vedno tikaš učitelja? Kar spiši brž še eno stran, da si boš vendar zapomnil. Fric je potrpeljivo spisal še eno stran in prinesel drugi dan obe strani napisane kazni učitelju v šolo. Učitelj je bil ves presenečen nad ogromnim delom malega Frica. »Kaj, celi dve strani?!« — »Seveda,« je odgovoril Fric ponosno in pristavil: »Kajne, to se ti čudno zdi!«

V zemlji domači da truplo leži. Leta 1906. je obsodilo c. kr. sodišče v Kutni gori znanega pisatelja in založnika vinogradskega Fr. Horalka zaradi razžaljenja Veličanstva na tri mesece ječe. Fr. Horalek pa je skrivaj ubežal v Švico, odkoder je šel pozneje na Francosko in se tako odtegnil kazni. Kar je živel v tujini, ni bilo nobenega glasu o njem. Kakor pišejo češki listi, je naletel dne 20. avgusta t. l. lovski čuvaj blizu Hrusteric kraj gozda na onemoglega muža, kateremu je pomagal na noge ter ga hotel peljati v Dušnik. Med potjo pa je neznanec zavžil prašek in kmalu nato umrl. Pokopali so ga na dušniškem pokopališču. Po fotografiji je tamošnje orožništvo v žalostno prominulem možu spoznalo Fr. Horalka, češkega pisatelja in bivšega založnika na Kr. Vinogradih. Ako je to resnica, je prišel 53 letni oslabei mož na Češko samo »v zemlji domači da truplo leži.«

Tobak kot sredstvo proti koleri. »Gazette des Hopitiaux« piše o opazovanjih berlinskega profesorja dr. Waneka pri epidemiji kolere v Hamburgu, na podlagi katerih sklepa, da je tobak sredstvo proti nekaterim boleznim, zlasti pa koleri. Navaja se kot dokaz, da so naredili cigaro z vodo, ki je imela v vsakem kubičnem centimetru poldrug milijon kolernih bacilov, ki pa so vsi izginili v teku 24 ur. Razen tega se je opazilo, da so bile cigare, narejene za časa epidemije v Hamburgu, popolnoma proste bacilov. Na podlagi teh in drugih enakih opazovanj sklepa omenjeni zdravnik, da izginijo kolerni mikrobi v teku dveh ur, ako so izpostavljeni dimu onih vrst tobaka, ki prihaja iz Brazilije, Sumatre in Havasa; dim drugih vrst tobaka učinkuje manj na kolerne mikrobe. Konstatiralo se je tudi to, da še noben uradnik tobačnih tovarn v Hamburgu ni oboleva na koleri.

Iznajditelj zmrzlega mesa v revščini. Nedavno se je na nekem mednarodnem kongresu v Urugvayu nabiralo darove za iznajditelja Charlesa Tellierja, ki je že 85 let star, ki živi sedaj v revščini in čegar ime je povsod že pozabljeno, kljub temu, da je postala njegova iznajdba v korist splošnosti. Tellier je v začetku 70. let iznašel način, kako shranjevati živila s pomočjo mraza. L. 1873. je francoska akademija znanosti priznala vrednost njegove iznajdbe na zelo laskav način. Tellier je izvedel svojo iznajdbo v večji meri ter je zgradil ladjo s hladilnicami. »Frigorifique« je odplula 23. avgusta 1876. iz Rouena ter je dospela čez sto dni v La Plato. Zmrznjeno meso, ki ga je imela s seboj, je bilo popolnoma sveže in je tudi ostalo tako na povratku v domovino. Vlada v Urugvayu je nakazala Tellieru pred dnevi darilo 8000 mark, ki jih bo izročil iznajditelju njen poslanec v Parizu.

Papeževe sestre. Ena izmed ganljivih potez v karakterju našega sedanjega papeža je njegova globoka ljubezen do svojih sester Rozalije, Ane in Marije. Kakor pripoveduje nek angleški list, se papeževe sestre niso zdale nobenih žrtev, da bi dečku, ki je bil njihov varovanec, nudile najboljšo vzgojo in da bi tako dosegel najvišji cilj, duhovsko čast. Takrat so bili na posestvu v Riesi hudi časi. Sestre so delale cel dan na polju in vrtu, da so prislužile potrebno za njegovo vzgojo. In brat jim je povrnil zgodaj, kar so storile zanj. Ko je bila njegova vzgoja končana, je

kmalu začel skrbeti, da bi olajšal svojim sestram življenje. In ko je dosegel najvišje cerkvene časti, je bila pač sreča sester velika, a svojega priprostega življenja zaradi tega niso hotele izpremeniti. Ostale so priproste kmetice in bratu je bilo najljubše, če je mogel uživati z njimi to tiho idilično življenje. In potem je prišel oni veliki dan, ko je Giuseppe Sarto zasedel kot prvi duhovnik katoliškega kršćanstva Sveto Stolicco in sestram je bilo težko pri srcu zaradi velike sreče in velikih izprememb, ki naj bi nastale v njihovem življenju. »Ah, sedaj ga ne bomo več videli,« je tožila najmlajša in najstarejša je pripomnila: »In kako bo pogrešal svoj priprosti zajutek iz riža in skolk, ki mu je najbolje teknil, ako smo mu ga me pripravile.« Novega papeža so prešinjale enake težke misli. Ali ne bo imel več pri sebi svojih dragih, ki bi mu lepšale življenje? Najprej je mislil, da bodo stanovale pri njem v Vatikanu, toda ta načrt je moral opustiti. In tako so se nastanile njegove sestre v mali skromni hiši v bližini Vatikana, da so ga vsaj lahko obiskovale. Ni jim bilo mogoče, živeti še dalje ono idilično življenje. Papež in njegove sestre žive še danes tako priprosto kot v onih dneh, ko je bil brat še mlad duhovnik in so dekleta obdelavale polje. Vsak luksuz so sestre papeža odklonile. Ko so prišle v večno mesto, so jim nameravali podeliti grofovski stan, kar so pa odločno odklonile. »Me smo njegove sestre,« so rekle, »in to je dovolj.« Ko so prvič stopile pred poglavarja Cerkve, jim je bilo nekoliko tesno okoli srca, in so poklekile pred njim. On pa jih je dvignil, objel in jim rekel: »Mislite na to, da sem še vedno vaš Beppo.« Prigovarjali so jim, naj odlože svojo kmetiško obleko in naj se prično oblačiti kot velike dame. Zlasti je silila zaradi tega prav zelo vanje prednica nekega nunskega samostana, ki so ga dostikrat posečale. Končno so se vendar oblekle v mestne obleke, toda da bi nosile klobuke, jih niso mogli pregovoriti. Na priprosto počesanih lasih nosijo čipkasti šal. Veliko misli jim je dalo tudi vprašanje, kako naj nazivajo brata papeža. Toda kmalu so našle izhod. »Ako smo same z njim,« pripoveduje dobrovoljno starejša sestra, »potem je seveda naš brat in mu pravimo Giuseppe. Pred drugimi ljudmi pa poljubimo njegov prstan in ga imenujemo Svetega Očeta.«

Kongresova statistika. Dunajski tramvaj je dosegel za evharističnega kongresa pravi rekord. Od 7. septembra, torej še precej pred kongresom pa do ponedeljka 16. septembra ni padlo število onih, ki so se v tramvaju po mestu vozili, pod 854.000. V soboto, dne 14. septembra pa se je peljal s tramvajem 1.213.000 oseb. Še nikdar ni bilo takega prometa na dunajskem tramvaju. V torek 10. septembra, ko je prišel na Dunaj papežev odposlanec, je bilo na tramvaju 896.000 ljudi, v nedeljo, na dan spreveda pa 902.000 oseb, dasi moramo pripomniti, da je bil promet na glavni progi nekaj ur ustavljen. Salonski vozovi, v katere stopajo tujci, da si ogledajo mesto, so prevažali na dan po 446 oseb, proti 94 osebam, katere se navadno s takimi vozovi vozi. Lahko si mislimo, da so imeli tudi dunajski izvoščeki in avtomobilisti dokaj pasažirjev. Izvoščeki pravijo, da so za evharističnega kongresa zaslužili več kakor ob jubilejnim slavnostnem sprevodu leta 1908.

Protialkoholna razstava v Val. Mezeriču je bila otvorjena v gimnaziji od 8. do 18. septembra. Razstava je bila razdeljena na 13 delov: vseobčne poučne telesne bolezni, bolezni duha, degeneracija in dednost, družina in otrok, gospodarska stran glede na delavstvo in kmetištvo, poštenost in zločinstvo, zakoni proti alkoholizmu, organizacije proti popijanju, šola, zdravljenje pijančevanja, obrambne naprave, kulturni dokumenti. Na razstavi so velike podobe, diagrami in knjige, pisane s protialkoholnega stališča.

Samoumor zaradi izgubljene pravde. Na pokopališču v št. Petru pri Gradcu se je 18. t. m. popoldne ustrlel posestnik Ivan Schumi iz Harta pri št. Petru, ker je izgubil proti nekemu konjskemu trgovcu civilno pravdo.

215 milijonov pasiv. Rekord na polju finančnih polomov pomenja pač konkurz ameriške družbe »United States Motor Company«, ki ima 215 milijonov frankov pasiv.

Newyorški publicist D. Miller-Ken-veth je te dni došel v Zagreb; Miller namerava proučiti slovanske razmere ter bo dve leti ostal nekaj v Pragi, nekaj v Varšavi.

Huda žena. Žena parketnega snailca, Marija Vala v Zagrebu, je svojega moža, ko je prišel pijan domov, udarila s sekiro po glavi in nato vrgla na hodnik. Njega so odpeljali v bolnišnico, njo pa v zapor.

Padanje porodov v Avstraliji. Angleški listi poročajo, da se v Avstraliji opaža veliko padanje rojstev; vlada misli na odpomoč ter bo predložila zakonski načrt, da ima vsaka mati ob

porodu pravico do 100 dolarjev državne podpore kot prva pomoč za stroške ob tej priliki.

Po 18 letih se je vrnil iz Amerike neki Anton Periša iz Livna v Bosni. Ko je odšel v Ameriko, je pustil v Livnu ženo s parmesečnim dojenčkom in 2 letnim sinkom. Spočetka je ženi pisal, potem se pa ni več javil in je bilo tudi vse poizvedovanje konzularnih oblasti brezuspešno. Vsi so ga smatrali za mrtvega. Žena je odslej vse svoje sile uporabila za dobro vzgojo obeh sinov, od katerih je sedaj eden bančni uradnik v Livnu, drugi pa tipograf v Sarajevu. Tega so te dni naenkrat pozvali iz tiskarne, če, da ga čaka oče, ki se je vrnil iz Amerike. Seveda ni verjel in mislil, da ga hočejo tovariši potegniti. Le z največjo težavo so ga spravili ven. Srečna novica je bila resnična: našel je svojega očeta zdravega in krepkega. Sedaj sta brž brzojavila še v Livno mater in bratu; seveda tudi ta dva nista mogla verjeti, dokler se niso srečni objeli. Vse Livno se veseli tega dogodka. Periša star. pripoveduje, kako ga je zadnji čas začela peči vest radi pozabljenе rodbine, da ni mogel več spati ne delati. Zato se je odpravil na pot in se najprvo izkrcal v Trstu, kjer je iskal kakega vojaka iz Livna, da bi zvedel, če kdo njegovih še živi. Ker so bili pa vojaki na vajah, je odpotoval v Sarajevo, kjer je zvedel za sina. Periša je prinesel rodbini precejšnje premoženje, v kratkem pa se z mlajšim sinom vrne v južno Ameriko, kjer ima v zakupu zgradbo neke železniške proge.

Razglednice evharističnega kongresa, obsegajoče najrazličnejše skupine svečanostne procesije, duhovščino z Najsvetejšim, cesarja, dvor itd. ter posnete po umetniških fotografijah se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena 20 vin. za izvod.

VOJAŠKE VAJE NA JUŽNEM TIROLSKEM,

ki so se vile v navzočnosti prestolonaslednika ob južni meji, so pokazale pomanjkljivosti pri obrambi proti sovražniku z juga. Primanjkuje utrd, ki bi odgovarjale današnjim zahtevam te primerne vojaške organizacije v obsejni obmejni pokrajini. S tem je potrjeno od bivšega šefa generalnega štaba Konrada pl. Hötendorfa izrečeno mnenje, da se mora na strateško važnih točkah ob južni meji Tirolske več storiti za obrambo pred eventualnim vpadom sovražnika v deželo. Na Dunaju se vrše sedaj pogajanja za nov deželnoobrambni zakon za Tirolsko in Predarlško, ki se jih udeležujeta tudi namestnik baron Spiegel-feld in poveljnik 14. zbora maršal Dankl. Splošno sodijo, da je sedaj čas za reformne načrte Konr. pl. Hötendorfa. Bržkone se bodo kmalu izvršile važne vojaške izpremembe na Tirolskem, za kar govori tudi obisk prestolonaslednika, vojnega ministra in drugih vojaških funkcionarjev pri vojaških vajah na južnem Tirolskem.

Telefonska in brzojavna poročila.

NOVI POLJEDELSKI MINISTER.

Dunaj, 21. septembra. Češko časopisje pozdravlja poljedelskega ministra Zenkerja, se nad njegovim imenovanjem zelo raduje in ga označuje za veliko pridobitev.

POLJSKO-RUSINSKO VPRAŠANJE.

Lvov, 21. septembra. O pogajanjih med Poljaki in Rusini se sodi pesimistično. Boje se, da se pogajanja prekinajo.

P. ŠILINGER BOLAN.

Dunaj, 21. septembra. P. Šilinger je na Dunaju težko obolel in je bil operiran.

IZPREMEMBA PRI MORNARICI.

Dunaj, 21. septembra. »Zeit« poroča, da bo kontreadmiral Avgust Lanjus vpo-kojen in mu bo sledil Rudolf vitez Benigni.

ZA ŽRTVE NA HRVAŠKEM.

Dubrovnik, 21. septembra. Za Ju-kičevo mater in ostale žrtve političnih razmer na Hrvaškem je občinski svet mesta Dubrovnik dovolil 1000 K.

ZADNJE VESTI Z BALKANA.

Atene, 21. septembra. Atenska agencija poroča iz Carigrada, da se je med Srbijo in Bolgarijo res sklenila vojaška konvencija, kateri sta se pridružili tudi Grčija in Črnagora. Ministrski predsednik Venizelos je obstoj te konvencije potrdil, pravi pa, da nima osti naperjene proti Turčiji in je zgolj defenzivnega značaja.

Belgrad, 21. septembra. Od kompetentne strani se odločno dementuje, da bi se bila 20. t. m. v Belgradu podpisala srbsko-bolgarska vojaška konvencija in da je skupščina sklicana za 23. t. m. na izredno sejo.

Carigrad, 21. septembra. Pri Tuziju se je boj med Turki in Malisori obnovil. Turki imajo 1 mrtvega in 7 ranjenih, Malisori 17 mrtvih in 21 ranjenih.

ŠKANDALI POSMRTHNE ZADRUGE »BALKAN«.

Zagreb, 21. septembra. V prostore posmrtnih zadrug »Balkan« je bilo vlomljeno ter je zmanjkalo veliko knjig, menic in važnih papirjev. Pred dvema dnevoma je neki denarni zavod protestiral neko menico za 64.000 K, ki so jo podpisali Albini, Horvat in trgovec Schönstein. Ker Albini in Horvat nimata denarja, bo moral Schönstein celo vsoto sam plačati. V treh dneh je izgubil Schönstein zaradi »Balkana« 150.000 K. Kredit »Balkana« je popolnoma propadel. Sodišče je odredilo likvidacijo in imenovalo za likvidatorja odvjetnika dr. Maračiča. Ker je proti zadrugi vloženih mnogo tožba, bo ob priliki tudi proglašen konkurz. Veščaki, ki so pregledovali knjige »Jadrana«, pregledujejo tudi knjige »Balkana«. Preiskovalni sodnik je zaslišal celo vrsto prič, ki so se oglasili, da pričajo proti zadrugi. Pričakuje se senzacionalne aretacije.

SAMOUMOR.

Trst, 21. septembra. Tu se je zupil sluga trgovinske zbornice 51 letni Anton Zabriz.

PONEVERJENJE.

Trst, 21. septembra. Tvrdba Frateli Tomasini v Trstu je poverila svojemu uslužbencu 27letnemu Jožefu Pleničarju iz Novega mesta pobiranje nekih denarnih zneskov. Pleničar je odšel, a se ni več vrnil. Drugi dan so našli v tvrdkinem pisnem nabiralniku listek, na katerem prosi Pleničar za odpuščanje ter sporoča, da si je prilastil 154 K denarja. V teku popoldneva se je Pleničar javil na policiji, še preden je vložila tvrdba ovadbo.

ČUDEŽ SV. JANUARIJA.

Napoli, 21. septembra. 19. t. m. se je zbrala v tukajšnji katedrali nepregledna množica ljudi, pričakujoč znani fenomen raztopljenja krvi Sv. Januarja, ki se zgodi 19. vsakega septembra. Že zgodaj zjutraj je bila cerkev polna, ljudstvo je oviralo tudi promet na ulici. Bil je navzoč ves kapitelj in nadškofijski delegat mons. Bianco. Ker se kri dolgo ni hotela raztopiti, so poslali po kardinala, ki je prišel molit. Fenomen se je izvršil letos zelo pozno, ob pol 12. uri popoldne. Kri je postala živordeča. Ko je kardinal posodo ljudstvu pokazal, je nastalo veliko navdušenje in ljudstvo je pelo liturgične pesmi.

AVIATICNE NESREČE.

Gaćina, 21. septembra. Zrakoplov »Jastreba« je padel z višine 250 metrov. Gondola je razbita, moštvo pa le lahko ranjeno.

New York, 21. septembra. Aviatik Blair je padel s svojega aparata in se ubil.

ŠTRAJK.

Pottsville (Pennsylvanija), 21. septembra. 8000 premogarskih delavcev je stopilo v štrajk.

MAŠČEVALNI ČIN ODKLONJENEGA UMETNIKA.

Neuenburg, 21. septembra. V švicarski umetniški razstavi je nek umetnik, koga podoba so odklonili, z nožem in kislino skoro uničil sliki Ferdinanda Hodl-ersa in Maksa Burisa.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV NA ŠPANSKEM.

Barcelona, 21. septembra. Katalonski železničarji so sklenili, da stopijo v stavko. Stavka se bo pričela v noči od torka na sredo.

Ali more Vaš otroček hoditi?

Ali ste že dali kedaj Vašemu otročku, ki še zmira ne more tehati, zavziti Scottovo emulzijo? Scottova emulzija bode malčka okreplela in njegovim kostem dala manjkajočo moč, tako da se bo kmalu postavil na noge in po kratkem času začel tudi tehati.

SCOTTOVA EMULZIJA



ima v takih slučajih zato tak uspeh, ker je nenavadno bogata redilnih snovi in prav posebno pa, ker vsebuje za tvorbo kosti potrebne mineralne soli. Ribje olje se ne more v nobeni boljši obliki podati, kot v Scottovi emulziji, ki je tako lahko prebavljiva in okusna, da jo tudi najmanjši lahko uživa in prenese.

Ampak mora biti pristna Scottova emulzija. Cena originalni steklenici je 2 K 80 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 60 v. v znakmah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarnar za poskušnjo.

Vajenca

v mizarški pouk sprejme Anton Kregar, Vižmarje, p. St. Vid nad Ljubljano.

— Katoliška Bukvarna je med drugimi učili založila tudi tabelo: Razvoj avstro-ogrsko monarhije, ki obsega vse važnejše izpremembe in pridobitve od ustanovitve Vzhodne krajine (l. 796.) do meksije Bosne (l. 1908.). Poleg zanesljivih godovinskih števil se nahaja tudi besedilo, ki bo sigurno zelo uporabno pri zgodovinskem pouku, zlasti pa pri ponavljanju. Tako učilo mora imeti vsaka ljudska šola, ker je to avstrijska zgodovina »en miniature«. O delu samem so strokovnjaki zrekli zelo laskavo oceno. To učilo je udi za meščanske in srednje šole neobhodno potrebno. Velikost tabele 130 x 70 cm. Cena: na platnenem papirju s palicami K 4'50.

— Nova učna knjiga. Ministrstvo za uk in bogočastje je z odlokom z dne 16. t. n., št. 41.317, odobrilo knjigo: Košan, Latinska čitanka za IV. (in V.) gimnazijski razred. Cena 3 K 40 vin. Založil L. Schwentner v Ljubljani.

Ali imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže“?

Praško domače mazilo iz lekarne k. kr. dvornega dobavitelja B. Fragnerja v Pragi, ki bolečine hladi in lajša, preprečuje vsako vnetje in na zdravljenje vsake z njim pokrite rane dobro vpliva, je pridobilo sloves izvrstnega domačega zdravila, ga ohranjuje ter se njegova uporaba vsled tega vedno bolj razširja. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej oglas!

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Gas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
10	9. zveč.	741,2	6,1	sl. szah.	dež	
11	7. zjut.	740,8	3,8	sl. ssvzh.	oblačno	16,3
	3. pop.	740,7	11,3	p.m. vzh.	"	

Srednja včerašnja temp. 6,5°, norm. 14,2°.

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečki za K 4.— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na trgovko Jos. Vesely, Praga VII. 588 Češko. 3016

Spretna šivilia in vaienka se takoj sprejme. Kongresni trg 6. II. nadstropje. 2968

Majstarejša slovenska trdka te stroke. Obstoja že nad 38 let. 3022

ANA HOFBAUER

imejteljica zaloge cerkvene obleke in orodja Ljubljana, Wolfova ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila. Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosil, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trdko.

Pozor! Nikdar še niste kupili po tako nizkih cenah! Pozor!

Radi velike zaloge vseh

šolskih in uradniških potrebščin

kakor tudi **galanterijskih predmetov**

prodajam po zelo nizkih cenah na drobno in debelo.

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom

FR. IGLIČ

LJUBLJANA, Mestni trg 11—13.

3 zlata

2797

pravila za kupovanje.

1. Zahtevaj vedno najboljšo, posebno tedaj, ako je ceneje kot slabše stvari.
2. Pazi pa vedno, da v resnici to dobiš, kar zahtevaš.
3. Kadar kupuješ MAGGI-JEVE kocke za govejo juho, prepričaj se, ako nosi vsaka kocka ime MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križcem; kajti MAGGI-JEVE kocke po 5 vin. so najboljše.

Učenec!

3017

Sprejme se takoj **krepak deček** poštenih staršev v trgovino specije in železnine pri **Antonu Butara**, trgovcu v Novem mestu.

Dr. Foedransperg

Stari trg 30

ordinira zopet.

3013

Iščem zanesljivega

3014

delavca

za barvarijo. Plačilo po dogovoru. Služba stalna.

Barvarija Josip Reich.

Okrožni

zdravnik v Ložu

Dr. Andrej Jenko

ordinira od 22. t. m. dalje vsaki dan od 8. do 11. dop. v vili g. Neubergerjeve.

Proda se

lepo posestvo

v Dolgi vasi šte. 40 pri Kočevju.

Enonadstropna hiša in veliko gospodarskih poslopij. 50 oralov zemlje. — Cena 24.000 K. 8000 K se takoj izplača, drugo ostane vknjiženo. 3018

Zahvala.

Ker mi je bilo omogočeno s številnimi naročili naših interesentov znatno dvigniti konzum vžigalic

„V korist obmejnim Slovincem“,

izrekam vsem p. n. odjemalcem, ki so pospeševali večji konzum, kakor tudi različnim sl. društvom in zasebnikom najiskrenejšo zahvalo — istočasno s prošnjo, naj me tudi v bodoče podpirajo po možnosti pri delu za nadaljno povzdigo konzuma teh vžigalic.

Obenem naznanjam, da sem pripravljen p. n. odjemalcem, ki naroče do konca decembra t. l. **najmanj 5 originalnih zabojev, znižati ceno od K 54.— na**

samo K 50.— za zaboj

ter upam, da bo vsakomur z lahkoto mogoče, to majhno množino pravočasno naročiti, da na ta način našemu društvu „Slovenska Straža“ še koncem tega leta prispevamo z lepim zneskom.

Priporočujoč se vsem beležim s spoštovanjem

C. Menardi

agentura in komisija v Ljubljani.

Priporočam se domača najnovejša konfekcijska trgovina **Maček & Komp.**

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

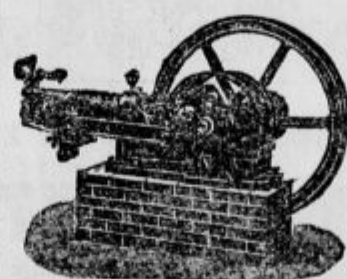
1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

137



Motorji.

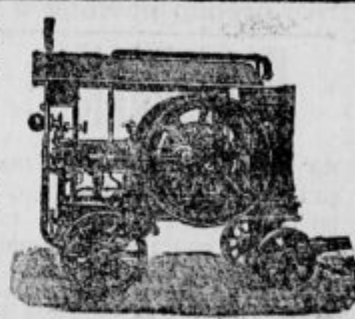
Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 100 HP. Obratni stroški 1—1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na bencin, petrolin ali bencol od 1—60 HP, kakor tudi lokomobili od 2—20 HP. Obratni stroški 5—6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Paulusgasse 3. — Budapešta VI., Vaci-körut 37.

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoj.



Samo 6 dni!!

z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša voznja čez



brzoparniki

«La Provence», «La Savoie», «La Lorraine», «La Touraine», «Rochambeau», «Le Chicago».

Havre New-York

Veljavni vozni listek ali šifkarto za vse razrede francoske linije, dobiš edino le pri

Ed. Smarda

3519

oblastv. Trjena pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18 nasproti gostilne «Pri Figovcu».

Vozni listek (Schifkarte) iz Amerike in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja voznih listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih in romarskih vlakov.

Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po
4 1/4 %
brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici pololetno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v
4 1/2 %
komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po
4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne pu-
blikarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.
Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

Ali imate že srečke „Slovenske
Straže“? Naročite jih več skupaj.
Srečka samo 1 K. Vrednost glav-
nega dobitka 5000 K. Vrednost
.: vseh dobikov 20 000 K. .:

Naprodaj je poceni

šivalni stroj

(najnovejšega sistema)

(versenkar). Popraša naj se pisмено pri lastnici Irma
Senčar, pošta Vič pri Ljubljani. 2978

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dijetelna in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarih, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno
podpiralno sredstvo

pri karlovarjskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

Zlatarski vajenec

iz dobre, poštene hiše se takoj sprejme.
LUD. ČERNE, Ljubljana, Wolfova
ulica 3. 3002 3

Nakupovalce krompirja

za Kranjsko išče izvozna trdka v Trstu.
Oziralo se bo le na osebe z dobrimi
referencami. Pisma pod šifro »Hugo«
postestante Trst, glavna pošta. 2769

Enega učenca in pomočnika

za mizarstvo obrt sprejme takoj
Avgustin Primožič, mizar in po-
grebno podjetje v Trzinu. 2944

Prodajalniško opravo

za specerijsko trgovino in mokarijo,
pripravna za kako trgovino na deželi,
po ceni prodaja iz proste roke Fr. zorec,
Sv. Petra cesta št. 21, Ljubljana. 2962

Slovenska Straža v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem za-
nestljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem
zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen za-
služek. Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na
Slovensko Stražo v Ljubljani. 2601

Gospodična, izurjena v vsem go-
spodinstvu, kakor v
kuhi, šivanju in drugih gospodinskih stvareh

želi službe

ori boljši rodbini v mestu ali na deželi. Razume se
tudi na trgovino. — Ponudbe na upravnstvo „Slo-
venca“ pod šifro L. T. 29. 2969

Maks Podlesnik

trgovec

Ljuba Podlesnik roj. Kinčič

poročena

Radeče pri Zidanem mostu, dne 22. septembra 1912.

Brez vsakega drugega obvestila.

2987

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih
oči, bradavic in trde kože te-
kom 3 dni brez bolečin ne odprav-
mojuničevalec korenin Risa-
zilo. — Cena lončku z jamstvenim
pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal
12/160, Ogrsko.

Laščino

gramatiko in konverzacijo poučuje
Italijanka iz Turina. 2922

M. Chiassino, Knaflcova ulica št. 4, pritličje.

Hiša

na prodaj!

Proda se iz proste
roke hiša z lepim
sadnim vrtom v Zg.
Šiški št. 52. Več
se poišče ravnotam.

Zaradi bolezni se odda v najem stara

gostilna

na deželi.

Pismene ponudbe na upravo tega lista pod 2979.

Stanovanje

z 2 sobama se odda novembra mirni
stranki v Prisojni ulici št. 5. 2936

2 ali 3 elegantne sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne za
pisarno ali za stanovanje višjim pri-
vatnim osebam se takoj odda. Več
pove uprava tega lista pod št. 2984.

Kovačnica

se odda v Krškem
107. V kovačnici je
nekaj orodja, ki se
tudi lahko prevza-
me, eventualno se
orodje tudi prodaja. — Več pove FRANC
LOPIČ v Kranju št. 183. 2951 6

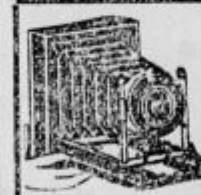
Zatekel se je mlad rumen 3005

pes dolgodlakec

Vrne se proti povrnitvi inseratnih
stroškov v Marmontovi ulici 16.

Mlin in žaga

z večjo ekonomijo ali tudi brez nje, je
naprodaj oziroma se da v najem.
Posestvo je dobro ohranjeno in se na-
haja na Južnem Štajerskem v lepi ravnini,
v bližini prometnega kraja z že-
lezniško postajo. Pogoji za razvoj obrti
so dani in kupna cena zelo ugodna. —
Natančnejše informacije daje prodajalec.
Naslov pove uprava tega lista pod 2990.



Le K 1'80 najnovejši
amerikanski
fotograf. aparat „PICCOLO“

Elegantna in natančna izvršitev, porabna za poto-
vanja in izlete. 4 x 4 cm velik, komplet z
opremo, poizkusno sliko in navodilom, po katerem
more fotografirati vsak začetnik brez predznanja
in izvršiti slike. — Proti povzetju le K 1'80. —
Slike se potem tudi odkupijo. — Več pri naročilu
aparata po: LEOP. SCHÄCHTER, DUNAJ 63-
2909 XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5.



Najpopolneje in zjamčeno zanesljivo motorno kolo

(te konstrukcije prvo na Kranjskem)

je interesenlom na ogled in tudi na razpolago za poskušnje vožnje pri trdki
KARL ČMERNIK & Co., Ljubljana, Dunajska c. 9-12.

To motorno kolo je izdelek prve vrste. Priporočljivo je vsakomur
zlasti pa lajnikom ali osebam, ki bolehafo in bi jim vožnja z motornim
kolesom radi tresenja utegnili škodovati. Sigurna in lahka vožnja ob
vsakem vremenu, bodisi dežju, blatu ali na zamenarjenih cestah.
Vsled izredno mirnega delovanja stroja je vsaka utrojenost izključena,
zato tudi pripravno bodisi za službene namene kakor zabavne vožnje.
Vozi brezhibno s hitrostjo od 7 do 65 km na uro. Izvrsten jemalec
klancev. Radi nedosežnega izdelka so defekti kot popravila malodane
izključene. Zahtevajte cenik.

KLAVIR

dober in lep, se proda poceni.
Naslov pove uprava »Slovenca«
pod št. 2971. (Znamka.)

Zaokroženo posestvo

z rodovitno zemljo in obilnim sadnim
drevjem, četrt ure od farne cerkve in
železniške postaje Loka ob Savi, je vsled
smrti posestnice na prodaj. Pojasnila
daje Luka Noroglav v Breznu ob
Dravi, Štajersko. 2991

Hiša

se proda z lepim sadnim vrtom, hlevom, nji-
vami in travniki, trideset ure od Ljubljane. —
Proda se tudi samo hiša z vrtom. Pripravna
je za gostilno; lega lepa, tik ceste. — Več pove
Ivan Skalar, Zapuže šte. 15, pošta št. Vid nad
Ljubljano. 2988

Vzgojiteljica

išče primerne službe v kaki
boljši družini. — Naslov: Črka
B. 10., poštno ložeče, Ljubljana.

MLADENIČ

star 17 let, ki je bil že par let v trgo-
vini mešanega blaga, 3004 (1)

išče primerne službe

v trgovini ali kaki slovenski pisarni.
Naslov pove iz prijaznosti upravnštvo
„Slovenca“ pod številko 3004. .:

Kadar hočete dobro blago kupiti, obrnite se na
trdiko

KATINKA WIDMAYER

pri „SOLNCU“ za vodo

katera ima v zalogi dobre in trpežne
čevlje za dame, gospode in otroke.
Izdelovanje suhih šopkov, nagro-nih
vencev, frakovi z napisli. Bluze,
vrhnja in spodnja krila, nogavice,
rokavice, vsakovrstno perilo itd.

Postrežba točna, cene najnižje. Prosim
prepričajte se! 3009

Hiša

na Vrhniki blizu farne
cerkve je na prodaj; pri-
pravna za vsako obrt ali
za trgovino oziroma še
bolj za pekarijo, ker ni
nobene v kraju. Več pove
Ivan Kos,
mesar in gostilničar,
3008 na Vrhniki.

POSESTVO

je naprodaj v Kandiji pri Novemestu
na najlepšem kraju novomeške okolice,
ki meri približno 16.000 m² z hišo vred
ali pa tudi posamezni stavbeni pro-
stori. Pogoji ugodni. — Natančnejša
pojasnila daje pooblaščenec g. Lavoslav
Ropaz, tajnik mestne hranilnice v
Novemestu. 3010

Išče se dobrega, zanesljivega, poštenega

-hlapca h konjem-

kateri je vaje konj, in spretnega

za poštne urad
postiliona Moravče. 3011

== IZPELJAVA ==
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
in kreditnih pism
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Aketijski kapital: 50.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE šte. 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Grasslitz, Inomost,
Krakov, Litomerice, Moravski Zumpark, Mödling, Meran, Novi Jičla,
Pizen, Praga, Liberec, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvilava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnih, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoni in franko

Idrijske novice.

i O železnici v Idriji se sedaj precej piše in govori. Ni čuda, saj se že dela tretji konzorcij v ta namen. Prvi je že izdelal pred nekaj leti popolne načrte iz Vrhnike do Idrije in naprej do Sv. Lucije. Od kraja je bilo precej upanja, da se katerikrat res gradi, a vojno ministrstvo se je izreklo, da je svet prenehak in dosednji tir premalo vtrjen, da bi v vojskem času vzdržal težke in dolge vlake. Tudi pet kilometrov teče po progi južne železnice, ki je privatna lastnina, in ta bi lahko nehote ali nalašč delala kake zapreke, kakor se je to zgodilo leta 1859, pri vojski v Italiji. Ni pričakovati, da bi se ta proga izpeljala. Nato se je sestavil drugi konzorcij. Iz Šiške čez Dobrovo, Polhov gradec, Horjulj, Smrečje, Žiri, Idrija naj bi šla proga po obljubljenih krajih, da bi tudi domačinom kaj koristila. Popolni načrti so se poslali ministrstvu in prejšnji deželni glavar pl. Šuklje se je zelo trudil, potem so tudi naši poslanci večkrat povpraševali, priporočevali, naštevili razne vzroke, zakaj bi bila ta črta prikladna in obenem aktivna. A med tem časom je bila državna blagajna izpraznjena, novih davkov v zmedeni politični konstelaciji ni kazalo nakladati in glavni vzrok je bil — že zgrajena alpinska železnica. To progo — drugo zvezo s Trstom — so v naglici zgradili, niso zadostno preštudirali ne sveta, ne težkoč, ne stroškov. Za Kranjsko je bilo merodajno, da Jesenice dobe postajo radi obrtne družbe in na Bledu bode postaja. Vplivne osebe so že vedele, zakaj tako na merodajnem mestu delajo. A so se bridko prevarali. Teče preblizu in paralelno s italijansko mejo, tuneli so pobrali veliko več denarja, kakor se je prvotno mislilo in zemlja ob strminah se vseda, zožuje votline in krepke podstave nima. Zato se je veliko več milijonov potrošilo, kakor je bilo proračunano, in dežele, skozi katere je izpeljana, nimajo tiste koristi od nje, kakor se je pričakovalo. Zato se je poslanec vedno odgovarjalo, da jim je naša proga simpatična, a da morajo preštudirati prej dobro terén, preden se odločijo. Ker je pa dela v tistem oddelku ministrstva nakopičenega, ne morejo takoj prevladati vsega materijala, a daje se upanje, da stvar ne bo zaspala in se po možnosti kakor hitro mogoče kaj ukrene. Vplivalo je tudi dejstvo, da se je Goriška dežela zavzela in sama napravila načrte od Sv. Lucije do kranjske meje. V takem tiru je vsa zadeva in ne deželni odbor in ne konzorcij nista dobila dosedaj še nobenega odgovora, da bi se bila ta proga zavržla, kar se spomni deželni odbornik grof Barbo in oživlja tretji konzorcij za progo Škofja Loka, Žiri, Idrija. Kaki motivi so dolenjskega grofa k temu koraku privedli, ni znano. Prvotna proga alpinske železnice bi morala iti iz Celovca na Tržič, Kranj, Škofjo Loko po Poljanski dolini v Cerkno in ob Idriji naprej. Ta bi bila res Kranjski ugodna in naš poslanec je svoječasno za to govoril v državni zbornici, a prišel je po govoru k njemu kranjski velikaš, ki mu je rekel: Ste sicer lepo govorili, Vam čestitam, a brezplodno, stvar je že določena. Ali hoče morda grof Barbo popraviti, kar je njegov kolega zagrešil, da je to progo preprečil, kakor rečeno, ne vemo. Tudi si ne upamo sodbe izreči, ali bode ugodno vplivalo na vso zadevo, ako vedno brez vzroka izpreminjamo smer železnice. Rekel bode kdo: zakaj ste pa drugi konzorcij osnovali, ko je že prvi veliko žrtvoval. Bodi odgovor: drugi konzorcij se je šele ustanovil, ko so v ministrstvu rekli, da je načrt prvega konzorcija neizpeljiv in ni upati, da se kdaj uresniči. Ali ima grof Barbo tudi v žepu tako izjavo, naj bo zagotovljen, da njegovo ime iz hvalježnih src ne bode izginito. Na novem mestu mu želimo obilo uspeha in naši organizaciji v Kranju častitamo.

i Profesor dr. Pregelj nas je zapustil. Le eno leto je tu deloval, a pokazal, kaj navdušen akademik storiti zamore. Dasi v šoli obložen in doma literarno delaven, je vendar še dobil zadosti časa, da je nastopil kot ljudski govornik v raznih prilikah in obdelaval poljudno različne snovi. Bodi mu pri odhodu v Kranj iskrena zahvala, naj bo zagotovljen, da njegovo ime iz hvalježnih src ne bode izginito. Na novem mestu mu želimo obilo uspeha in naši organizaciji v Kranju častitamo.

Sunlight Smilo

763 V.
razvema srca vseh go-spodinj po beli čistoti in lepem vonju, ki ga daje perilu. In kako lahko peremo s tem milom! Samo namazati treba, nekoliko časa pustiti, nato izprati in razobesiti. Nepotrebno vsako drgnjenje, kuhanje in parjenje! Ravnajmo se po navodilu!

Kosi po 8, 16 in 30 h.

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporoča izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češtem.

CEFIRI

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda



AVTOMOBILI
LAURIN & KLEMENT

dein. dr. v Mladi Boleslavi.
SVETOVNA ZNAMKA. 1407



1309
Gluepec! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da kadim samo
JACOBIEVE ANTINIKOTINSKE
cigaretnne stročnice!

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam vljudno naznaniti, da sem otvoril

v Podgori v St. Vidu nad Ljubljano
novo urejeno
betonsko delavnico

ter se vljudno priporočam za obilna naročila vseh v to stroko spadajočih del, kot spomenikov, predmetov za stavbe, vodnjake itd., zagotavljač vsakomur najboljšo postrežbo po najprimernejših cenah.

Velepoštovanjem Ivan Štrukelj.

Glavno zastopstvo

svetovnoznane

tovarne za registrirne in kontrolne blagajne

se odda takoj. Ponudbe na upravo tega lista pod šifro „Z. R.“ 2998



Cenočeško posteljno perje

Kilo sivega puljenega K 2—, boljšega K 4—, polbeloga K 3—, beloga K 4—, prama kakor puh mehkega K 6—, veleprama K 7—, najboljša vrata K 8—, izredno fino snežnobelo K 9—.

Zgotovljene postelje
iz gostonitnega rdečega, vijoličnega, belga ali rumenega nankinga, dobro napolnjene, pernice ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm široka po K 1—, 12—, 13—, 14—, 15—, 200 cm dolga, 140 cm široka po K 1—, 12—, 13—, 14—, 15—, 21—, zgornjica 80 cm dolga, 58 cm široka po K 3—, 3-50, 4—, 90 cm dolga, 70 cm široka po K 4-30, 5-50, 6—. Zamena dovoljena, za nengajajoče denar nazaj. Cenovniki franco in poštne prosto vsakomur.

Benedikt SACHSEL, Lobes pri Plzinu 159. Češko. 2552

Skrbne matere

ne čakajo, da se pri njihovih ljubljenskih razvije iz navadnega kašlja resna bolezen, ampak dajo otrokom v takih slučajih takoj zdravniško priporočeno, prijetno dišeče, kašelj olajšujoče sredstvo

Thymomel Scillae.

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. FRAGNER-ja lekarni

c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika!

1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej pošiljavi K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljavi 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljavi 20 K.

Pozor na ime sredstva, izdelovalca in varstveno znamko. 3115

Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: Rihard Sušnik,

dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač.

Fini ŠPIRIT

iz žita, najboljša kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne Union.

960 (52)

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani
deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznane izbornih prist-nih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna. 2592

Med bravece časopisov 2567

razdelimo 3000 parov

izbornih, zelo elegantnih čevljev iz najboljši, trpežnega usnja na zadrgo, kot kaže slika, da se poznani naša tvrdka.

Plača se samo delo K 13-75 za 3 pare čevljev. Čevlji bi sicer veljali K 42—.

Pošljemo popolnoma na izbero vsakomu v največjo zadovoljnost 3 pare čevljev za gospe ali dame, poljubne številke. Zamena dovoljena, tedaj nikak riziko. Pošilja po povzetju ali predplačilu.

Pošilja prva kličanska razpošiljalna za čevlje: Franc Humann, Dunaj II, Aloisgasse 3/10 R.

Šele Vaše priporočilo bo nam donalo korist.



Apno na prodaj.

Okroglo 70 m³ že 4 leta ugašenega apna se proda 2830

v Ljubljani v Trnovem

Kdor želi kupiti, naj se obrne do Val. Gregorca, Mengeš

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil,

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Išče se dobro izurjen

organist

z združeno službo

obč. tajnika

Cas zglasitve do

15. oktobra t. l. 2937

Plača po dogovoru.

Zupanstvo v Gaberji, p. Stanjel na Krasu.

Od dobrega najboljši!



Singer No. del. družba za šiv. stroje

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 4.

KRANJ

Glavni trg št. 79.

KOČEVJE

Glavni trg št. 53.

NOVOMESTO

Vel. trg št. 88.

1197

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI za državnim kolodvorom. 1842

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.



priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic.

Vogel Marijin trg — Sv. Petra cesta.

Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. avgusta 1912. K 74.985.480—

Umetni zavod za cerkveno slikanje
J. HLAVKA
 slikar cerkvenih podob
Praga Kral. Vinohrady
 Puchmajerjeva ul. št. 68.



Prporočamo prečistiti duhovščini poznate slike svetnikov, altarne slike, križeva pota, pasijonske slike itd. na platnu, cinkasti pločevini itd., umetniško izvršene po ugodni ceni.
 Slike ali načrte pošiljam zastoj na ogled.
 Dopisuje se slovensko.
 3386 Najboljša priporočila.

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincih takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS. TRIBUC**, na Glincih 37. 2127

Prvi zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic

A. KASSIG
 LJUBLJANA, židovska ulica

prporoča svojo največjo zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za vojske, uradnike, železničarje, orožnike, gasilce itd., kakor: čepice, čake, sablje, rokavice, pasove, egalizirke itd.

Izdelovanje vsakovrstnih vojaških, gasilskih, društvenih, civilnih, železničarskih, orožniških čepic itd.

Cene nizke, postrežba točna.

Cenike za gasilske in orožniške uniformske predmete zastoj in poštne prosto.
 2554 8

Proč z britvijo!

Zakonito zavarovano. Higienično brijanje



brez noža, brez aparata. — Treba samo namazati z milom, oprati in v 5 minut je brijanje brezhibno opravljeno. Ranjenje izključeno. — Nikake bolezni. Ne peče vas, kot po britvi. — Naš izdelek „Messer weg“ je z jamčeno neškodljiv, in ga stalno nadzoruje sodni kemik dr. G. Bischoff v Berlinu. Edini oblastveno preizkušen britviski izdelek. Velika škattja za ca. 50-kratno rabo proti vpslatvi K 3-50 ali po povzetju (50 v več). Kompletna garnitura potrebnih K 1—

„Messer weg“-Vertrieb, Dunaj
 2908 II. Schöllerhofgasse 5 odd. S

Stevilna zdrav. priznanja. 1000 priznanih pisem. V inozemstvu z velikim uspehom že 3 leta uvedeno.

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana
 Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.
 Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo.

3412

Točna postrežba.

Iz proste roke se prodaja

2907

ena enonadstropna hiša

na prometnem kraju v bližini 3 cerkva. V hiši se nahaja gostilniška obrt, katera se da tudi v najem ali na račun. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“ pod št. 2907. (Znamka!)

Pozor!

Nizke cene!

Najmodernejše, zelo trpežne

šlezjske izdelke sukna

vsebuje trvdka

Rudolf Foukal v Krnovu.

Pri potrebi naj si vsako blagoviti dati predložiti od svojega krojača imenovano kolekcijo Na zdari!

Združeni čevljarji v Ljubljani

Woifova ulica št. 14

priporočajo za poletno sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbiri. — **Specialisti za nepremočljive louske in turistične čolje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!



1662

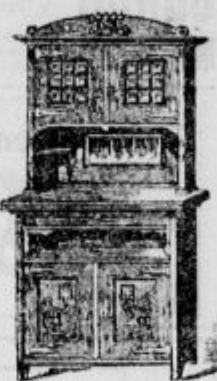
Prva kranjska mizararska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano



vpisana zadruga z omejenim jamstvom
 nasproti železniški postaji Vizmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! — Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe. Nadalje se priporoča prečistiti duhovščini za vsa cerkvena mizararska dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd. Mizararska delavnica s strojnim obratom na parno silo. Ceniki na razpolago. Proračuni in načrti brezplačno.

Zaloga v Št. Vidu nad Ljubljano.
 Prodajalna v Ljubljani, Dunajska cesta 18, hiša Kmetijske posojilnice.



740

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

Gospodinje!

Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“

ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“

se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolače z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“

ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek.

„UNIKUM“

je 50% cenejši od navadnega presnega masla in za zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“

Je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

samo

maslen kruh

1771

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod.

Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Drože (kvas)

iz vinskega cveta

zajamčeno čiste, brez vsakega drugega dodatka, prodaja in razpošilja od 3 kg naprej, ceneje od vsake konkurence 2916

tovarna vinskega cveta in drož
 v Račjem, Štajersko.

Prostovoljna dražba

raznega pohištva

(antični predmeti) 3001

v nedeljo dne 22. in v ponedeljek dne 23. septembra v zdravilišču Rikli na Bledu.

NARODNA KAVARNA

Zopri prične prirejati vsak dan

koncerte

svetovnoznan, priljubljena elitna damska kapela

R. H. Dietrich

Začetek ob 9. uri. Vstop prost. Ob nedeljah in praznikih začetek ob 8. uri.

Slavnemu občinstvu in rodoljubom z dežele se priporoča za obilen obisk 2980

Fran Krapež.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.



se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen posest zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne duhovniške obleke (talarjev itd.), iz trpežnega in solidnega blaga, po nizkih cenah. 811 52

Le K 3-65

najnovejša zelo tenka z dvojnim pokrovom Kavalir-Chronos-ura z nikelnastim prižigalnikom in ameriki, duble zlato dvojno verižico najmodernejše sestave s krasnim obeskom in s 3 lenim jamstvom; vse proti povzetju samo K 3-65, — izvoz ur L. SCHAECHTER, Dunaj 919 XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5. 2910

Izborno

olajšuje bolečine, zadržuje vnetje in učinkuje antiseptično.

Že 40 let se je izkazalo mečlino vlačno mazilo takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvezuje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan. 24 13

1 pulica 70 win. Proti predplačilu K 3-10 se pošljejo 4 pulice, za K 7 — pa 10 pulic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije. Vsi deli embalaže imajo poštavno deponovano varstveno znamko.



Glavna zaloga 3120

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna »Pri črnem orlu«

Praga, Mala strana, voga: Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar, Rih. Šušnik.

Razne stvari.

Najvišja hiša na svetu. V New Yorku so sedaj zgradili najvišji nebotečnik, Wodworth Building, ki je visok 780 čevljev. Najemniki tega ogromnega posloplja plačujejo okoli milijona mark letne najemnine. Hiša ima 50 nadstropij s 400 prostori. V posloplju je postaja požarne brambe, reševalna straža, dve lekarni, hydro-therapeutični zavod, tri restavracije, trije zdravniki, en zobozdravnik in končno tudi babica. Novi nebotečnik je zgrajen po francoskih načrtih z francoskim denarjem in ni torej noben ameriški produkt.

Zakaj jedo psi travo. Mnogi trdijo, da bo kmalu dež, kadar je pes travo. Splošno pa menijo, da je pes zato travo, da dobavi svoji krvi potrebne soli. Nek opazovalec pa ni tega mnenja, ker se je prepričal, da odgrizuje pes le vršičke trave, v katerih je najmanj soli in ki imajo skoro sladek okus. Pes tudi bolj žveči kot pa je travo. S preiskovanjem se je pač dognalo, da prihaja trava iz psa med eksperimenti neprebavljena. Radi tega je zelo verjetna verzija, da pes le zaradi tega žveči travo, da pospeši ustvarjanje sline. Ne oziraje se na mehanično navado ljudi, da zelo radi vtikajo v usta kako bilko ali cvet, je vsak človek že poskusil, kaka dobrot, ako se more ob veliki žeji dati v usta kako bilko, ki mu olajša žejo. Mnogi so se seveda na ta način tudi že zastrupili, ker niso pazili, kako travo vtikajo v usta. Na ta način si moremo tudi najlažje raztolmačiti, da je pes travo v soparnih dneh, ker ga žeja. Ker pa vedno po vročih dneh pride kmalu dež, mislijo ljudje, kadar vidijo psa jesti travo, da se bo kmalu izpremenilo vreme.

Žensko delo v finskiem parlamentu. V zadnjem zasedanju finskega državnega zbora so poslanke vložile 29 različnih zakonskih načrtov; sprejeti so bili med drugimi naslednji: za varstvo otrok pred krutim ravnanjem; za odpravo zakona, ki daje možu pravico nadzorstva nad ženo; za zvišanje ženinne starosti od 15 na 18 let; za ureditev kolonij za mladinske zločince, in zakon, ki daje ženskam pravico do službenih mest v oddelku za javno zdravstvo. Med še nesprejetimi predlogi se nahajajo zakonski načrti: za materinsko zavarovanje, za pravico mater, da smejo s svojimi otroci razpolagati in za nastanitev ženskih tovarniških nadzornic. Razven lastnega iniciativnega dela so poslanke z vso vneto podpirale vse druge predloge, ki merijo na izboljšanje socialnih in zdravstvenih razmer, tako n. pr. zakon, s katerim se prepoveduje uvoz, prodaja in konsum alkohola. Število ženskih poslancev za finski parlament je znašalo ob raznih volitvah 19 do 24; pripadajo raznim strankam. Vendar pa z ozirom na hude politične čase, ki zahtevajo več izkušenega političnega dela nego pa socialne zakonodaje (ki je pa na Finskem že visoko razvita), v zadnji dobi število poslank redno pada, kar pa seveda nikakor ni smatrati za nezaupnico žensktvu glede parlamentarnega dela. Največji ugled uživa v finskem narodu poslanka Nina Silanpää, ki izdaja časopis »Ženski delavec« in ki je vzorno organizirala služkinje. Je to ena najizobraženejših finskih žena in izborna govornica. Izvoljena je vselej z veliko večino glasov. Izšla pa ni morda iz visokih izobraženih krogov, marveč je bila najprvo delavka, kasneje pa kuharica v Helsingforsu; kljub težkemu delu pa je še vedno našla čas za resno, temeljito samoizobražbo, ki jo je končno dvignila na prvo mesto med finskiim žensktvom.

Puščava Sahara — morje. Profesor Etchegoyen, ki uživa velik ugled v učenem svetu, je objavil v »Scientific American« tale načrt: Z ozirom na dejstvo, da leži dve tretjini puščave Sahara pod morsko gladino, svetuje Francozom, da bi po 100 km dolgem kanalu napeljali vanjo morje, katero bi bilo po svoji obsežnosti le za polovico manjše kakor Sredozemsko morje. Po neizmernih peščenih pustinjah, preko katerih more dandanes le velblod ali kamela, bi se potem zibali morski valovi in ponosni parniki bi pluli v sredino Afrike, ki bi bila izpremenjena v rodovitne otoke in lahko pristopne pokrajine. To bi bilo, kakor se lahko sklepa, velikega gospodarskega pomena za Francijo in vso Evropo.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Francišanska ulica 8. Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovensko Straže«.

159

Harmonij oddajam tudi na obroka, in se izposojujejo za malo odškodnino. Zahtevajte cenik.

IVAN KACIN

prva slovenska izdelovalnica

== harmonijev ==
po ameriškem sistemu.

Novi Vodmat-Ljubljana

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, šole, pevška društva itd. Sprejemajo se pravila starih harmonijev. Na zahtevo se dobe tudi vsi posamezni deli. Harmonij se dobi že za 120 K. — Priznalna pisma so na razpolago. — Izdelane harmonije imam vedno v zalogi. 2891

Ravnotam se sprejme tudi učenec. Naročila sprejema tudi

Jos. Baraga, Ljubljana, Stari trg 9. II. n.

Bančno posredovanje.

Trgovci, tovarnarji in obrtniki dobijo prednaje na izpostavljen račun, kakor se tudi eskomptujejo. — Obrestil 6—6½%. Postrežba točna in kulantna.

Razširjanja: a) za javne uradnike in častnike na 10 do 20 let event. brez povračila kapitala. Mesečni obroki od K 490 naprej za K 1000—, tudi brez porokov. b) Za javne in privatne uradnike, bančne, odvetniške, notarske uradnike brez predznambe plače. Mesečni obroki po 10 K za 1000 K. Strogo bančno 5½% obrestil letno. c) Vojaške ženitne kavicije. Priskrbitev in posojila do 70% brez police, brez predznambe, 5% brezplačno preskrbljenje polic za večkrat zavržene. Vprašanja zaradi najnatančnejših informacij pod »poštni predal 45 v Ljubljani, glavna pošta restante. 2619

M. DRENIK Ljubljana,

Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del

in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

889

Trgovsko učilišče in odgojevališče v Ljubljani.

Pričetek šole: 1. oktober. — Vpisovanje: od 27. do 30. septembra.

Ustanovljeno 1834.

Artur Mahr,
ravnatelj.

2949

Kamnoseška
: obrt :



nagrobni spomenikov

Priporočam slavnemu občinstvu v Ljubljani in okolici svojo veliko zalogo raznovrstnih

enostavne do najfinejše izvršitve, dalje grobnih okvirjev, plošč in raznih drugih v kamnoseško obrt spadajočih predmetov.

Ker se razproda vsa zaloga spomenikov, se prodajajo isti za lastno ceno.

IGNACIJ ČAMERNIKOVA VDOVA

Ljubljana, Komenskega ulica 26.

2892



Ana Gorec

Ljubljana

samo Marije Terezije cesta 14

pri »Novem svetu«

Trgovina
s kolesi in
posameznimi
deli.

Najboljše pneumatike
Izposojevanje koles

2084



Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

2934

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobre in pristnobarvne barhente, flanele, srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kufarice, cejre, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dami in gospode, žepne robce in druge tkanine, naj se obrne na kričansko tržnico 2884

Jaroslav Marek, ročna tkalnica 45. v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množico ostankov zimskega barhenta, flanele, kufarice itd., in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. Srajce za gospode iz flanele ali cejre 1 komad K 1-80, 2-30, 3-60, 4-100. Pri odjemu 6 kom. srajce jih pošljem franko. Pri naročilih zahtevam navedbo širine vratu. Dopisuje se slovensko.

Proda se

vsled preselitve dobro idoča novo urejena 2835

gostilna in restavracija

z lepo, popolnoma novo opravo za prenočišča v zelo prometnem kraju v bližini Celja ob dveh železniških progah. — Naslov se poizve pri upravi tega lista pod številko 2835.

Gospodu J. HLAVKA,

umetniški slikar,

Praga, Kral. Vinograd, Puchmajerova 68.

Za umetniško izvršitev dveh oltarnih slik, Karmelske M. B. in sv. Jakoba, ki se klanja M. Božji, ki ste jih naslikali za našo cerkev v Premudi, Dalmacija, Vam izrekam tem potom najlepšo zahvalo.

Ker ste vkljub umetniški izvršitvi slik navedli zelo zmerno ceno, morem Vaš umetniški zavod z mirno vestjo vsakomur najtopleje priporočati.

Zelim Vam mnogo sreče pri nadaljnjem delu.

Premuda (Dalmacija), 8. avgusta 1912.

2802 Don Demetrej Smirčić, upravitelj.

Nekaj desetakov

(pri zmožnosti tudi stotakov)

si lahko zasluži vsaka poštna in agilna oseba za mali pisarni trud v teku meseca oktobra t. l. Oziram se le na ponudbe dostojnih in inteligentnih oseb, kakor gg. trgovcev, vodij konsumnih društev, gostilničarjev, učiteljev, občinskih tajnikov; dalje oseb obojega spola, katere uživajo v svojem domačem kraju splošno spoštovanje in zaupanje.

Ponudbe zavarovalnih potnikov odnosno prodajalcev srečk ali drugih predmetov na obroke so izključene.

Prijave z znamko za odgovor in natančnim naslovom pod šifro:

Nobena agencija in trajen zaslužek

na upravnishvo tega lista pod št. 2976.

Zajamčeno pristno

Slivovko

Hruševce

Brinjevec

Tropinovec

Vinsko žganje

iz lastne žganjarne se dobe v množinah od 25 litrov naprej pri veležgarnjarni sadja 959 (52)

M. Rosner & Co.,

Ljubljana, poleg pivovarne »Union«.

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke pri

R. Miklauc

Ljubljana, Šteitazjeva ulica 5.

Vzorci na zahtevo. Cene nizke.

Postrežba znano dobra.

2932

Iščem zanesljivo

žensko

srednje starosti, katera bi tudi v gospodarjevi odsotnosti vestno opravljala dolžnosti pridne dekle pri dveh kravah in par prešičih. Redna plača letno 200 K. Ob zadovoljnosti zajamčena posebna nagrada do 50 K in več. Nastop takoj ali po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2981.

Modna trgovina
v Ljubljani
Stritarjeva ulica šte. 7.
Solidno blago. Nizke cene. Vzorci pošiljne prosto.

Ant. Schuster

Novosti konfekcije za dame
in deklice, bluze, modno bla-
go za dame in gospode, pristni
tirolski loden, parhent, platno,
šifon, gradl, preproge, zavese,
garniture, odeje, pleti, šerpe,
rute in žepni robci. 3912

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

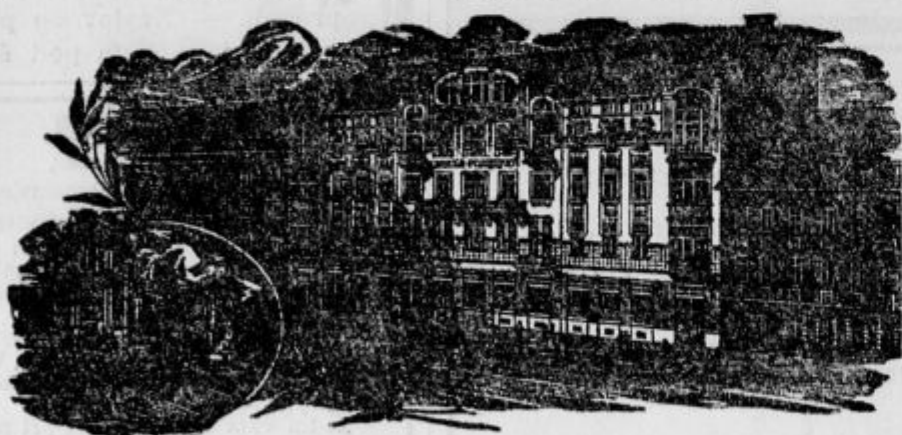
Lastna glavica K 704-939-27

Stanje vlag. dne 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo



sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštne - hranilnične položnice na razpolaga-
nje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom
posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni posanec, pred-
sednik. — **Josip Siška**, stolni kanonik, podpredsednik. — **Odborniki:** **Anton**
Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastla**,
Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg**, vele-
posestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni
posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blaginik. **Ljudske poso-
jilnice**, **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani.
Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

A. Hauptmann^a nasledniki A. ZANKL sinovi

Ljubljana.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev

priporoča:

**Oljate
barve**

**Suhe
barve**

**Emajlne
barve**

**Fasadne
barve**



Marijin trg št. 1.

priporoča:

vse vrste: firnežev,
čopičev, lakov

**Mavec
(Gips)**

**Olje za pode
in stroje**

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastojl

213

Ceniki zastojl

40 klavirjev in harmonijev

hamer, Czapka in Körügel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega
ima v velikanski izbiri
izključno in edine
e. kr. zaprisež. strokovnjak
in učitelj „Glasb. Matica“
Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske
cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifi-
katov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni
vsakdo na 15 K prvo vrsten instrument gori
obroke po 15 K imenovanih slovitih tvrdk
z resnično 10letno garancijo. Jkdo si izposodi
pri meni klavir, postane tudi lastnik istega do-
cim je dosegla najemščina višino kupnine! Takih
ugodnosti še doslej ne nudi nobena trgovka. Za-
menjava najugodnejša. Ugaševanje in popravila točno in ceno.



dvornih tvrdk: Bösen-
dorfer, K. Heitzman
(najboljši pianini), Stelz-
hamer, Gzapha in Körügel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega
orodja, strun in muzikali

1068

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana

Turški trg št. 7

Ljubljana



Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Pre-
proge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otro-
ški vozički itd.

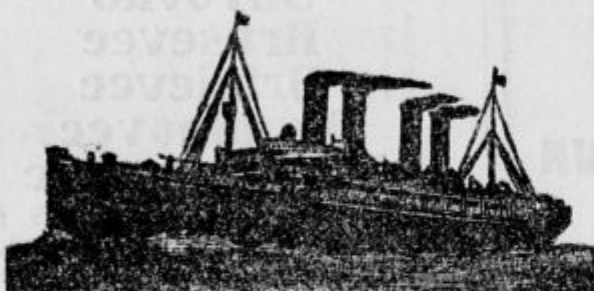
Ustanovljena
1847.

Najnižje cene.

3203

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena
1847.



„Severonemška Lloyda“ iz Bremena v New-York

s cesarsk. brzojarniki Kronprinzessin
Cäcilie, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz
Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Große,
Georg Washington, Prinz Friedrich
Wilhelm.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni

Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnega
društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnih dobite v Ljubljani edino-le pri

Eduard Tavčarju, Kolodvorska ulica šte. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se likajo po najmanj točno in brezplačno. Postrežba
poštena, reetna in solidna. — Potniki, ki menjenim v z. področje kakor: Colorado, Mexico, California, Arizona, Utah, Wyoming,
Nevada, Oregon in Washington tudi rabi družbo po eno ugodno in varno ceno čez Atlantski ocean. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat
mesечно. — Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta. Kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo,
Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Daje po

4 3/4 %

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 3/4 % brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent, davek plačuje društvo samo. Druge hra-
nilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje preklonilo. Daje tudi svojim članom predudjme na osebni
kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik L. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

5